

Jó Pajtás

2016. IV. 21.
70. évf.,
14. szám

Fotó: Dávid Csilla

*Petőfi jegyében szavaltak
Mit kell tudnia egy mobilnak 2016-ban?
Gutenberg mozgatható fémbetűcskéi*

Petőfi jegyében szavaltak

A magyar költészet napja előtt, április 9-én tartották meg Újvidéken a IX. **Petőfi Sándor szaválóversenyt**, a költőről elnevezett magyar művelődési központ szervezésében. A versenyre az általános és középiskolásokon kívül egyetemisták is benevezhettek bármely magyar költő versével. Csaknem százán jelentkeztek, a helybelieken kívül Temerinből, Tiszakálmánfalváról (Budiszaváról), Keviből, Magyarcsernyéről és Szabadkáról.

A teljesítményt **Jódal Rózsa** író, **Molnár Zoltán** színművész és **Újvárosi Zita**, a magyarországi Petőfi-program ösztöndíjasa bírálta el. Döntésük értelmében első helyezést ért el **Csévári Nina**, **Pásztor Dávid**, **Forró Dániel**, **Sziveri Éva** és **Forró Róbert**, második, illetve harmadik helyen végeztek: **Prókai Rita**, **Bába Lujza**, **Gombár Viktor**, **Karvák Ádám**, **Füstös Eszter**, **Jovan Trkulja**, **Gyülvézi Réka**, **Tamás Gabriella**, **Pápista Nikolett**, **Bado Regina**, **Erdős Levente**, **Németh Andrea**, **Pető Nikoletta**, **Kiss Gergely** és **Lépvity Dragan**.

Szb

Fotó: Dávid Csilla

Felhívás az Énekelt Versek XXI. Zentai Fesztiválján való részvételre

Idei díszvendég: **Ladik Katalin** költő

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ Zenta Önkormányzata közreműködésével Zenta első írásos említésének 800. évfordulóján, 2016. május 12-e és 15-e között megrendezi az Énekelt Versek XXI. Zentai Fesztiválját, amelynek idei díszvendége **Ladik Katalin** Kassák Lajos- és József Attila-díjas költő, performer, színésznő.

A szervezők ezúttal is bemutatkozási lehetőséget kínálnak mindazoknak a szöveglíráknak és együtteseknek, akik, illetve amelyek énekelt verseket adnak elő saját megzenésítésükben. A versenyen való részvétel feltétele, hogy a benevezők műsorán három megzenésített vers szerepeljen; ezek közül az egyiket **Ladik Katalin**nak a szervezők által ajánlott költeményei közül választják ki. A legjobbak meghívást kapnak a versenyre, amelyet 2016. május 13-án, 18 órától a zentai Művelődési Házban a műfaj legjelesebb képviselőiből álló zsűri előtt rendezünk meg. A fesztivál a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű országos rendezvénye.

A verseny fődíjai:

1. díj: 12.000 dinár; 2. díj: 10.000 dinár;
3. díj: 8000 dinár.

A zsűri tagjai: **Ladik Katalin** költő, performer, színész, a fesztivál díszvendége (Budapest), **Radványi Balázs** énekes-zenész, a **Kaláka** együttes tagja, a zsűri elnöke (Budapest), **Török Máté**, a **Misztrál** együttes tagja, verséneklő, zenész, **Verebes Ernő** zeneszerző-költő (Zenta) és **Szögi Csaba** író, költő (Zenta).

Jelentkezni 2016. április 30-áig lehet a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet honlapján (<http://www.vmmi.org/index.php?ShowObject=evfform&id=9967>), ahol a felhívás, a versszöveg és a jelentkezési lap is megtalálható. A versenydalok is itt tölthetők fel mp3-as formátumban. Bővebb információ a Zentai Művelődési Házban **V. Boros Gabriellánál** (+381/24-812-603), **Baráth Hajnal Annánál** (+381/63-569-247) és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben **Nádi Karolinánál** (+381/24-816-790) kapható.

JÓ PAJTÁS RAJZPÁLYÁZAT

Még egy hétig várjuk munkáitokat

Csupán egy hét maradt hátra rajzpályázatunk határidejéből, ezért akik készültek az **Ez az én szülőföldem** címmel meghirdetett képzőművészeti pályázatunkra, postázhatják a munkákat. Hagyományos postai úton, de e-mailben is küldhetőek az alkotások. Az öt-tíz legsikeresebbet, és azok szerzőit megjutalmazzuk **A magyar festészet mesterei** című könyvsorozat egy-egy kötetével, melyet a budapesti Kossuth Kiadó és a Magyar Nemzeti Galéria közösen adott ki.

Címünk: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, és jopajtas.szerk@magyar-szo.com. A borítéokra kérjük feltüntetni: Rajzpályázat, valamint adataitokat: név, lakcím helységnévvvel, irányítószámmal, iskola, osztály.

Ladik Katalin

Mese

*a kertben egy gyerek
sárga papucsot ültetett
s a papucsán termett sok papucsvirág
az ágakon pedig sok papucsmadár
meglátta ezt a hold egy éjjelen
fájt a lába hát kapta magát
leszedte a sok papucstojást
és a lábára rakta fel
azóta a hold sárga papucsban jár
a kigyerek pedig
egy kis ezüstcipőt is elültetett*

Léda és a fattyú

*A szagodat, ha feledni tudnám,
most nem kísérmének holdfényes kutyák.
Zsebemben lüktetsz az esti villamosban,
izzadtan dörzsölöm a nadrág gomblyukát.*

*A farkadat, ha feledni tudnám,
de bekísértek tollpíhés egyenruhák.
Szájamban lüktet két repülőjegy,
mely nem érvényes, és nem visz sehová.*

Óbecsei költészetnap szavalóverseny

Anagyvilágban, ahol csak élnek magyarok, megemlékeznek József Attila születésnapjáról, hiszen április 11-én ünnepeljük a magyar költészet napját. Az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben április 6-án szavalóversenyt rendeztek, melyre 91 szavaló jelentkezett Óbecséről és Péterrévéről.

A versenyzőket négytagú bírálóbizottság értékelt: Kancsár Izabella, a Vajdasági Televízió óbecsei tudósítója, Fenyvesi Szilvia könyvtáros, Kollár Karolina, a Than Emlékház eseményszervezője, és Vukov Anita, a kultúrkör szavalója. A következő döntést hozták:

Az első és második osztályosok kategóriájában: 1. Herbatényi Botond (Petőfi Sándor Általános Iskola), 2. Horváth Kinga (Samu Mihály Általános Iskola), 3. Nikolity Dzszenifer (Samu Mihály Általános Iskola). **Különdíjat kapott:** Siles Jessica (Samu Mihály Általános Iskola), Hajdú Tímea (Samu Mihály Általános Iskola) és Gyurcsik Orsolya (Sever Đurkić Általános Iskola).

A harmadikosok és negyedikesek korcsoportjában: 1. Tallós Martina (Samu Mihály Általános Iskola) és Bezeg Hunor (Petőfi Sándor Általános Iskola), 2. Tallós Kinga (Petőfi Sándor Általános Iskola), 3. Sétáló Ákos (Petőfi Sándor Általános Iskola) és Latyák Helga (Sever Đurkić Általános Iskola). **Különdíjat kapott:** Berkes Vivien (Petőfi Sándor Általános Iskola), Bruszin Szamanta (Samu Mihály Általános Iskola) és Kazinci Csongor (Petőfi Sándor Általános Iskola).

Az ötödikesek és hatodikosok közül: 1. Károlyi Egon (Petőfi Sándor Általános Iskola), 2. Varga Villó (Samu Mihály Általános Iskola) és Szemendri Tamás (Petőfi Sándor Általános Iskola).

A hetedikesek és nyolcadikosok korcsoportjában: 1. Kovács Emese (Samu Mihály Általános Iskola), 2. Kovács Orsolya (Samu Mihály Általános Iskola) és Bagi Natália (Petőfi

A győztes felsősök

Nem volt könnyű dolga a bírálóbizottságnak

Sándor Általános Iskola), 3. Német Imre (Samu Mihály Általános iskola, Péterréve). **Különdíjat érdemelt:** Varga Imola (Samu Mihály Általános Iskola) és Varnyú György (Petőfi Sándor Általános Iskola).

Minden tanuló oklevelet kapott, a díjazottak pedig könyvjutalomban részesültek.

Koncz Erzsébet
Fotó: Ricz Róbert

Pitt, Patt és a többiek a XVI. Sulifeszten

Csonoplyán, Adán és Csókán rendezték meg az elmúlt hetekeben a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének jeles rendezvényét, a XVI. Suliszínház Fesztivál elődöntőit.

A Csonoplyán bemutatott öt színdarab közül három csonoplyai, kettő pedig nemesmiliticsi volt, a gyerekeket Krizsán Valéria csonoplyai és Szabó Márta nemesmiliticsi tanítónő készítette fel. A rokon értelmű szavakkal birkózó Pitt és Patt (Varga Katalin műve, Krizsán Valéria rendezése, előadja: Takács Emese és Franyó Gabriella) jutott tovább a Sulifeszt 2016. májusi döntőjébe. A fellépők, a díjazottak oklevelet és ajándékcsomagot kaptak a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületétől, nyáron pedig táborokban vehetnek részt.

Az adai elődöntőről a bácsyulafalviak Wass Albert: Az éjjeli pávaszem című darabjának (Vörös Imelda rendezése) aprólékosan és pontosan kidolgozott, modern feldolgozásával jutottak tovább a májusra tervezett döntőre. Rajtuk kívül a zsűri döntésével az adai Aranykapu

Művelődési Egyesület előadása, a Velem történet című is továbbjutott, mely a gyerekek valós történetei alapján készült. Raffai Klára rendező szabad kezét adott a gyermekek alkotóképessége szárnyalásának, akik önmagukat adták az színpadon.

A csókai elődöntőn négy előadás szerepelt, a legjobb előadásnak a csókai Lira Egyesület Független öt betű című előadása (Banka József szerző, rendező) bizonyult. Csókán gyermekzsűri is volt, akiknek a véleménye nem egyezett a felnőtt zsűrijével. A fiatalabbak a kamaszok gondjait megjelenítő A tükör előtt (szerző: Janikovszky Éva, előadók a csókai Jovan Popović iskola hetedikesei) jelenetet jelölték meg a legsikeresebbeknek.

A zsűri tagjai: Jódal Rózsa író, Takarics Róbert író, rendező és tanár, valamint Nagy Margit, a VMPE elnöke. A díjazottak ajándékot vihetnek haza, és a legjobbak közül néhányan nyári táborba mehetnek.

nm

A jövő művészeinek versenye

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete XV. alkalommal tartotta meg április 2-án a vajdasági szintű Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjét. A versenyen 39 iskola 604 diákja vett részt. A szabadkai Majsai úti iskolában megrendezett döntőre Vajdaság egész területéről érkeztek a korábbi elődöntőkből legjobbként kikerült diákok. A tehetséges diákok tíz kategóriában mérték össze tudásukat, illetve tehetségüket. Többek között versmondásban, prózamondásban, színjátszásban, szólóéneken, rajzolásban és fogalmazásírásban.

Habár az óbecsei petőfisek úgy készültek erre a vetélkedőre, hogy a tavaly megszerzett vándordíjat megtartják, ez a tervük nem sikerült. Most a horgosiaknak több szerencsájuk volt. Hogy a tíz díjazott tanuló milyen eredménnyel dicsekedhet, milyen élménnyel ért haza? Elmondják: az első **Herbatényi Botond**, a harmadik **Börcsök Marcelo**, **Kiskomáromi Zsolna**, **Tallós Kinga**, **Koncz Antónió**, az ötödikes **Lázár Lea**, **Tallós Hédi**, **Károlyi Egon**, a hatodikos **Fenyvesi Zénó** és a nyolcadikos **Kisutcai Szilárd**.

Botond szavalt. Második lett a kategóriájában.

– Először mentem erre a versenyre, Vesztergom Andrea Saroklakó című versét szavaltam. A tanító néni találta nekem ezt a költeményt, amely nekem is nagyon tetszett. Jó volt Szabadkán, még a játszótérre is elmentünk, meg fagyaltoztunk is.

Marcelo környezetnyelvként tanulja a magyar nyelvet, s ebben a csoportban Mihály Csaba A bicaj című költeményét szavalta.

– A tanító néni ajánlotta nekem ezt a verset, s tetszik, mert egy kisfűről szól. Mindenki nagyon örült a harmadik díjnak, s gratulált. Sajnos apukám nincs itthon, Németországban dolgozik, így ő nem örülhetett velünk a sikeremnek.

Zsolna is harmadik helyezést ért el prózamondásban.

– Rangáné Lovas Ágnes Hoppá, baba született című művét adtam elő. Anyukám találta a világhálón. Sokat gyakoroltam, mégsem sikerült első helyezést elérnem. Azt mondta a zsűri, hogy természetesebben szavaljam, ne színészkedjek. Hát megfogadtam a tanácsot, jövőre majd úgy mondom. Ilyen versenyen sokat lehet tanulni.

Antóniónak is ez a véleménye. Őt a szavak helyes kiejtésére figyelmeztette a zsűri egyik tagja.

– Második alkalommal vettem részt az ÁMV-n, s mindkétszer első lettem, úgyhogy van két érem és két díszoklevelem. A Vén Európa című dalt énekeltem, kísértem magam zongorán. Jövőre ismét szeretnék részt venni az ÁMV-n, s akkor is dallal lépek fel.

Kinga a Valahol egy lány című dalt énekelte, mellyel második helyezést ért el.

– Anyukámmal választottuk Koncz Zsuzsa dalát. CD-ről sokszor meghallgattam. Szeretek zongorázni, énekelni. Mi egy vidám család vagyunk, nálunk mindenki szeret énekelni.

Lea második alkalommal ment erre a megmérettetésre, minkét alkalommal rajzolt, s mindkét alkalommal első helyezést ért el.

A boldog felsős díjazottak

Az alsósok arcáról is elégedettség sugárzik

– A versenyen képzeletbeli képet kellett rajzolni arról, mit láthatunk a sárkányrepülőből kinézve. Rugós lábú, képzeletbeli embereket rajzoltam, ahogy hordják a szénát. Színes fűvet, piros, kék szénakazlakat rajzoltam. Különben a hobbim a rajzolás, otthon is sokszor rajzolok a szabadidőmben.

Hédi már negyedszer indult ezen a versenyen, s háromszor díjjal tért haza. Most egy angol dallal indult, de végül magyarul énekelt. Harmadik lett.

– A végső vallomást énekeltem, melyet már régebről tudtam. Ugyanis az utolsó napokban tudtuk meg, hogy magyarul lehet csak énekelni. A zenetanáró sokat segített.

Egon szavalt, mégpedig Lackfi János Kövületek című versét adta elő, és ezzel első lett.

– Nagyon tetszik a vers, melyet anyukám választott. Humoros, arról szól, hogy az iskolában rágók vannak a pad alá ragasztva. Azt üzenem a Jó Pajtás olvasóinak, hogy menjenek az ÁMV-re, mert nagyon jó érzés győzni.

Szilárd szépen szaval, de most a szép beszéd kategóriában jeleskedett, ő is első lett.

– Készültem erre a versenyre, mégpedig Nagy Lajos Képtelen természetrajzból A kutya című művéből. A másik szöveget, a Micimackó egy részletét ott, a versenyen kaptuk, majd arról meséltem, van-e jövőjük a könyveknek és a könyvtáraknak.

Zénó a kultúrkör néptáncsoportjában jeleskedik, a zeneiskolában hegedülni tanul, most énekelt. Második díjat érdemelt ki.

– A zene nélkül című dalt énekeltem, s sokan segítettek, hogy minél jobb eredményt érjek el: a tánctanárom, a zenetanáró, valamint anyukám is. Azt tanácsolták, hogy tiszta szívből énekeljek, akkor sikerülni fog. A Jó Pajtás olvasóinak is azt üzenem, mindent tiszta szívből csináljanak, és az eredmény nem marad el.

Koncz Erzsébet

Tehetséggondozás fizikából

Magyarkanizsai diákok bizonyultak a legjobbnak a X. Ribár Béla emlékverseny Horgoson megszervezett döntőjén

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a GENIUS tehetséggondozó mozgalom keretében tizedik alkalommal rendezte meg a Ribár Béla Általános Iskolai Fizikaversenyt. A diákverseny célja a fizikából tehetséges tanulók felkutatása és felkarolása, a tehetségnevelés serkentése. Az iskolai válogatók után zentai, horgosi, magyarkanizsai és újvidéki diákok jutottak el a vajdasági szintű döntőre, melyet 2016. április 9-én tartottak meg a horgosi Kárász Karolina Általános Iskolában. A Ribár Béla Általános Iskolai Fizikaverseny nemzetközi jellegű: a legjobb eredményt elérő tanulók a magyarországi Eötvös Loránd Fizikai Társulat által megrendezésre kerülő Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny döntőjére juthatnak el.

Az ünnepélyes megnyitón **Balázs Piri Diana** tanárnő, a fizikaverseny helyi szervezője köszöntötte a versenyzőket és a felkészítő tanárokat. **Nikičić Goran** iskolaigazgató köszöntőjében emlékeztetett arra, hogy iskolája már több alkalommal is helyt adott a hasonló tehetséggondozó rendezvényeknek, és örömeire szolgál, hogy ez a rangos verseny is itt talált otthonra. **Muhi Béla** főszerző, a GENIUS tehetséggondozó mozgalom elnöke hangsúlyozta, hogy ez a fizikaverseny már egy évtizede állít emléket **dr. Ribár Béla** (1930–2006) akadémikusnak, aki az egyik legkiemelkedőbb vajdasági magyar természettudós, a kristályfizika nemzetközi híru kutatója volt, és aki a diáksegélyezés és az ösztöndíjazás terén nagyon sokat tett a vajdasági fiatalok érvényesülése érdekében. Megköszönte a magyarországi Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatását, mellyel lehetővé teszi

Az első díjas **Farkas Réka** és **Szűcs Dóra** (J. J. Zmaj Általános Iskola, Magyarkanizsa) **Vastag Attila** felkészítő tanárukkal

ennek a tehetséggondozó rendezvénynek a folyamatos megvalósítását.

A fizikaverseny négy részből állt. Először tudománytörténeti vonatkozású tesztet kellett kitölteni Jedlik Ányos életével és munkásságával kapcsolatban. E tudós nevéhez fűződik, hogy éppen 160 évvel ezelőtt írta le a dinamó elvét, és 190 évvel ezelőtt jött rá a szóдавиз előállításának módjára. A folytatásban fizikával kapcsolatos, elgondolkodtató kérdésekre kellett válaszolni az elmélet és a gyakorlati alkalmazása témájára. Ezután számításon feladatok következtek a me-

chanika, a hőtan és a villamosságtan tárgyköréből. Végezetül a diákok néhány látványos fizikai kísérletet láthattak, és ezeket kellett tudományos szempontból elemezni és értelmezni. E négy forduló után alakultak ki a helyezések, a versenyzők eredményei.

Első díjban részesült **Farkas Réka** és **Szűcs Dóra**, Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola, Magyarkanizsa, felkészítő tanáruk **Vastag Attila**. Ők jutnak el a magyarországi Eötvös Loránd Fizikai Társulat által megszervezésre kerülő XXVI. Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny döntőjére, és 2016. május 20-án Győrben a Kazinczy Ferenc Gimnáziumban képviselhetik a vajdasági diákokat.

Második díjban részesültek: **Horvát István**, **Császár Dominik**, **Seres Lilla**, **Szél Gréta** és **Németh Róbert** tanulók.

Harmadik díjasok: **Berényi Edina**, **Katona Renáta**, **Kiss Enikő**, **Szabó Franciska**, **Tillinkó Hunor**, **Tasić Tamara**, **Preradov Lara**, **Gergely Tamás**, **Péter Zsivity Ákos**, **Bálint Tamás**, **Janek Karanović Aldo**, **Simon László**, **Varga Viktória**, **Molnár Gábor Ádám** és **Szekeres Tibor**.

A résztvevő diákok és mentoraik is megfelelő oklevelet kaptak, könyvajándékokról a **Vajdasági Magyar Tankönyv Tanács** gondoskodott. Dicséret illeti meg a felkészítő tanárokat, akik gyakran szabadidejük feláldozásával foglalkoztak a fiatal tehetségekkel: **Raffai Valéria**, **Balázs Piri Diana**, **Cservik Tamás**, **Vastag Attila**, **Dosztán Árpád** és **Dobó László**.

A résztvevők népes tábora **Muhi Bélával**, a főszerzővel

Muhi Béla

Íjászok versengtek az adai Lovasvölgyben

Több mint hetven íjász mérte össze tudását az adai Lovasvölgyben megszervezett kétdimenziós terep-íjászversenyen, amelyre a vajdasági települések mellett Magyarországról is érkeztek vendégek.

A íjászverseny résztvevői kortól, nemtől és az általuk használt íjak fajtájától függően több mint tíz kategóriába sorolva mérték össze felkészültségüket. A rendezvényt szervező Katlan Civil Szervezettel megtudtuk, hogy maga a verseny egy kétdimenziós terep-íjászverseny volt, amelynek keretében a Lovasvölgy területén elhelyezett tizenkét céltáblára kellett lőniük a résztvevőknek, és a verseny végén az összeteljesítményüket értékelték. A rendezvény célja a versengés mellett az íjászat népszerűsítése volt mind a gyermekek, mind a felnőttek körében, hiszen a tapasztalatok azt mutatják, hogy Vajdaság-szerzte mind többen érdeklődnek az íjászat iránt. A versenyzők közül többen is hangsúlyozták, hogy aki egyszer kipróbálja az íjászatot, azonnal beleszeret.

H. A.

Palicsiak sakszikere

Az idei tanévben is óriási sikert értek el a községi, majd a körzeti sakkversenyen a palicsi Miroslav Antić iskola tanulói, és így nagyszámban folytathatják a versenyzést a köztársasági sakkversenyen Belgrádban. Egyéni versenyben az 1-2. osztályos lányok kategóriájában **Korhecz Boglárka** 2. helyezést ért el, az 5-6. osztályos lányok között 1. helyet szerzett **Jujić Petra**, 3. **Szűcs Evelin**, ugyanebben a korosztályban a fiúk között **Rind Roland** 2. lett. Csapatversenyben a fiúk és a lányok is a legjobbaknak bizonyultak községi szinten, és megszerezték az első helyezést. A fiúcsapat tagjai: Rind Roland, Gvozdenović Ilija, Ostojić Nemanja, Mészáros Viktor, Stanković Vojislav, a lányokapeté Jujić Petra, Szűcs Evelin, B. Varga Zsófia.

Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedő harmincegyedszer

Az Újvidéki Rádió M Stúdiójában rendezik meg szombaton, április 23-án a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedő immár 31. rendezvényét a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió szervezésében.

Nem túl rég, márciusban tartották meg a jeles rendezvény három évtizedes fennállásának jubileumi ünnepségét, amikor ismét bebizonyosodott, hogy a zenét kedvelő, a hagyományokat tisztelő gyerekek a vetélkedőt a szívükbe zárták egy életre. Néhány lelkes gyermekrádiós álmodta meg és indította útjára a Szólj, síp, szólj! vetélkedőt. „Tőlük vettük örökül, és próbáljuk a kezdeti célkitűzéseknek megfelelően, a mai igényekhez mérten méltóképpen továbbvinni ezt a rendezvényt. Ennek jegyében várunk mindenkit nagy szeretettel a jubileumi műsorunkra” – üzenik a szervezők. Bárminemű tájékoztatást Szabó Gabriellától lehet kapni a 064/81-95-216-os telefonszámon.

Felújítják az iskolákat Adán és Moholon

Igencsak sok iskolaépületre férne rá a felújítás, épp ezért szinte kivételezett helyzetben vannak azok, amelyeknél ez megtörténik. A múlt héten jelentették be, hogy az adai Cseh Károly, és a moholi Novak Radonić iskola is sorra kerül. A munkálatok felölelik a villanyhálózat, a mellékhelyiségek és a padlózat felújítását, az épületek újrafestését is. Sorra veszik a Cseh Károly iskola baraparti épületének nyílászáróit is. Moholon először is az iskola középső részén cserélik ki a nyílászárókat, majd más elengedhetetlen felújításokat vesznek sorra. A munkálatok bizonyára megzavarják az iskolai nyugalmat, de az eredmény csak nem marad el, minek köszönhetően csaknem ezer diák biztonságosabb, egészségesebb és energiatakarékosabb épületben folytathatja tanulmányait. (Magyar Szó)

A nagybecskerekeli Sonja Marinković iskola diákjai is részt vettek a Magyar költészet napja alkalmából szervezett április 11-ei szavalóversenyen, melyet a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület szervezett. A zsűri dicséretben részesített minden versenyzőt, a legsikeresebbek pedig ajándékkönyvet kaptak.

A kenyér fontossága

A hagyományápolási órán a kenyérről tanultunk. Előzőleg otthon Aleirtam egy papírra, hogy mi módon készül a kenyér, és milyen fajtái léteznek. Órán mindenki beszámolt arról, hogyan készül a kenyér és milyen kenyérfajtákat ismer. A tanító néni az óra végén felszeletelt három fajtát: hajdina-, rozs- és teljes kiőrlésű lisztből készült kenyeret. Mindannyian megkóstoltuk, és nagyon finomnak találtuk őket.

Kávai Renáta és Kuti Lili, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Nagytatám

Bemutatom a nagytatámat. Ő Budiszaván él, 20 km-re Újvidéktől.

Balázs Józsefnek hívják. Ősz a haja és kék a szeme. Már kissé meggyöregedett, mivel március 8-án belépett a 76. évébe. Nagyon elfoglalt ember, mert neki rengeteg állata van az udvarban, és nehéz etetni őket. A kedvenc hobbija a horgászás, sokszor engem is elvisz magával, amit én élvezek. Amikor hazaérünk, együtt megetetjük a jószágokat, és megtisztítjuk a halakat, Cica is kap a halból, mert ő is nagyon szereti. Másnap a halból nagy tata bográcsost főz, mert azt nagyon jól tudja elkészíteni.

Nagyon szeretek a nagytatánál lenni, mert ott nem unalmas, traktort is megtanított hajtani és kukoricát morzsolni. Együtt esszük a kertben a friss gyümölcsöt a fáról, és jókat nevetgélünk.

Végvári Ádám, 5. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Az én táskám

Az én táskám neve Tori. Egyéves és jó öblös is.

A táskám sötétkék színű, és rózsaszín minta van rajta. Sok könyv elfér benne. Kivéve a keddi és a pénteki órarendhez szükségesek, mert akkor nincs testnevelés és tornafelszerelés helyett is könyvet kell vinni. A szerda azért a kedvenc napja, mert első órán nyugodtan heverészhet az asztal lábánál, amíg mi tornázunk. A kedvenc ételei a magyar, földrajz, biológia, angol és német könyvek. A füzeteket azért nem szereti, mert sokat írunk. Amit nem igazán szeret, az a matematika, szerb és történelem. A földrajz atlaszt nem nagyon kedveli, mert túl rágós szegénykének. Sok kalandban volt már részünk, az egyik az volt, hogy beleöntötték a virágvizet. Éppen akkor rajszakkörön voltunk: nyírtunk, vágunk és ragasztottunk, és valaki meglökte az asztalt és zutty... benne volt a virágvíz a táskámban. Mikor vége lett az órának, hazamentünk, és egész nap a meleg szobában szárítottam. Amikor megszáradt, nagyon megörültem, és megtömtem, majd elhelyeztem az asztal mellé pihenni. Reggel elkészítem neki az uzsonnát, ha nem fér bele, akkor belegyömöszölöm, olyankor majd szétpukkad. Nagyon kedves és sok barátja van. A barátai neve: Gyömbér, Tulipán, Beck, Cat, Jáde.

Ő az én kedvenc táskám. Soha, soha, de soha nem fogom megutálni. Szerintem ő hamarabb fog engem elfelejteni.

Forgó Loretta, 5. osztály, Október 18. iskola, Szabadka

Már néha gondolok a szerelemre

*Igaz ritkán látom,
de ezt nem is bánom.
Ha ott van mellettem,
elpirulok retten!*

*Én nem vagyok szerelmes,
Mert ő sem tökéletes!
A barátainak sincsen párja,
de ezt senki sem bánja!*

Bozsóki Nina, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Családom

Családom négy tagból áll: apa, anya, a bátyám és én.

Apu negyvennégy éves, Nándornak hívják, nagy, magas ember. Szőkésbarna színű a haja, ritka szép kék szeme van. Mezőgazdasággal foglalkozik, sokat dolgozik. Jóságos ember. Anyu harmincnyolc éves, Krisztinának hívják, de Tinának becézik. A haja és a szeme barna színű. Háziasszony, de szokott apunak is segíteni. A testvérem tizenhét éves, Ferencnek hívják, de Ferkónak szólítjuk. Magas fiú. Szőkésbarna színű és nagyon göndör a haja, a szeme barna. Apával együtt dolgozik a földművelésben. Mindig tréfálkodik velem. Végül jövök én, tizenegy éves vagyok, Petrána hívják, de Petinek szólítanak. Világosbarna a hajam, a szemem barna. Negyedik osztályba járok, a kedvenc tantárgyam a rajz. Vidám gyerek vagyok.

Ez az én kis családom. Nagyon szeretem őket.

Kuszli Petra, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Kedves Pajtások!

Sok jó leírás, lírai hangulatú alkotás került mai számunkba. Figyelmetekbe ajánlom a hogyan jelentsük be otthon a rossz jegyet témájára írt szellemes, üdítő fogalmazást. Nemcsak azért, mert hasznát vehettek a szerző ötleteinek, hanem azért is, hogy okuljatok a példából, miként lehet egy jó téma kapcsán célra- és lényegre törően fogalmazni.

A héten levelet hozott a postás a magyarkanizsai és a szabadkai J. J. Zmaj iskolából, a palicsi Miroslav Antić, a szabadkai Ivan Goran Kovačić iskolából, de villámposta útján, azaz e-mailben is kaptunk munkákat, többek között az óbecsei Petőfi Sándor iskolából.

Továbbra is várjuk munkáitokat!

Nagy Magdolna

Virágoskertem lakói

A napokban anyával készítettünk egy virágoskertet.

Lakói a fintorgó Viola, a tetszetős Kamilla, a kényeskedő Ibolya és még sok száz és ezer virág. A fintorgó Vivi lila színű, ha bántja valaki, visszacsap a nagy levelével. Tetszetős Kaminak szép, hosszú, fehér szirmai vannak, és nagyon illatos. Kényeskedő Ibolya mindig kihúzza magát a piszkos munkából. Neki is lila színű a szirma, és vannak benne fehér csikok. Malacka bácsi, Törpe úrfi, Egér néni, ők a növények őrzői. A disznónak kék szeme van. Sötétbarna színű a haja. Amikor meglátja Egér nénit, azonnal elpirul. Törpe úr folyton cirógatja a nagy szakállát. Tavaly töltötte be a százötvenet. Csokoládébarna a szeme, a haja meg már kezd őszülni. Egér néni társalgó kis lény. A szeme zöld, a haja meg szőke. Órákig tud nevetni! Ők hárman mindig összetartanak.

Ez az én kis kertem, ha szeretnétek meglátogatni, nyugodtan gyertek el!

Budai Szabina, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Kedvenc játékom

Az én kedvenc játékom Nyucó, a plüss nyuszim.

Húsvétra kaptam szüleimtől, amikor hároméves voltam. Fehér szőre és sárga szemei vannak. Hosszú fülei közt masni lapul, a kezében pedig cukorkát tart. Egyszer elveszítettem. Ekkor nagyon megijedtem. Az egész család őt kereste. Azon az estén nem tudtam elaludni. Másnap reggel megtaláltam az udvarban. A bundája sáros és piszkos volt. Szóltam anyukámnak, aki betette a mosógépbe. Nyucó tisztább lett, mint újkorában. Akkor éjjel nyugodtan szundikáltam, közben fogtam a füleit, hogy el ne vesszen. Azóta is így alszom.

Nagyon ragaszkodom ehhez a játékhoz, mert eszembe juttatja azt az időszakot, amikor még kisebb voltam.

Bodor Martina Maya, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Kovács Bojan, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A szegény legény

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren is túl, élt egy szegény legény. Nem volt annak senkije és semmije, csak az apjától megörökölt kardja.

Egy sárkány rettegésben tartotta az egész országot. A király kihirdette, hogy aki legyőzi a félelmetes sárkányt, annak adja fele királyságát és az egyetlen lányát. A szegény legény úgy gondolta, szerencsét próbál. Elment a királyhoz, és azt mondta, hogy ő legyőzi a sárkányt.

– Járj szerencsével fiam! – biztatta az uralkodó.

A szegény legény még aznap a vállára vette a tarisznyáját, magáéhoz vette a kardját, és útnak indult. Ment, mendegélt, hegyeken, völgyeken át, míg a sárkány birodalmába ért. Leült megpihenni, egyszer csak nagy ordításra lett figyelmes. Felállt, hogy szétnézzen, és abban a pillanatban meglátta, hogy a sárkány ott áll előtte. Nagyon megijedt attól, hogy milyen nagy és félelmetes a sárkány. Elővette a kardját, és a sárkány szeme felé tartotta. Abban a pillanatban a kard elkezdett világítani, olyan erős fényel, hogy a sárkány megvakult. A szegény legény felmászott az állatra, és megölte. Összeszedte a sárkány kincsét, és hazaindult. A királyhoz sietett, és elmondta, hogy szerencsével járt. Nagyon örült a király, hogy a szegény legény megszabadította őket a sárkánytól.

Ahogy ígérte, odaadta fele királyságát és az egyetlen lányát. Nagy lakodalmat csaptak és még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Gajdos Krisztián, 3. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

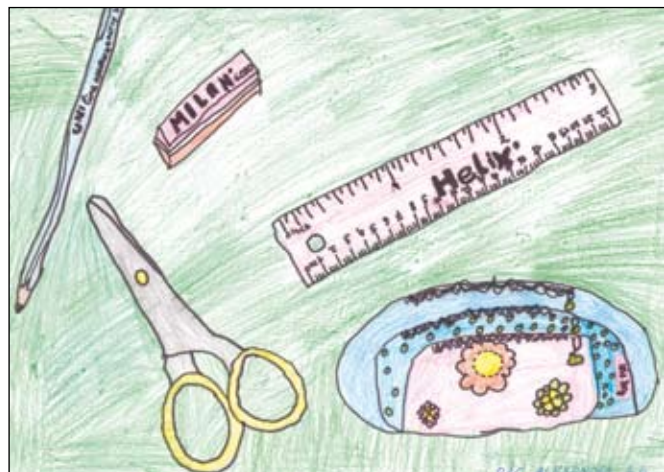
Hogyan mondjuk meg a rossz jegyet?

Nagyon sok mód van arra, hogy hogyan mondjunk meg egy rossz jegyet.

Pár típust fogok leírni. Van, aki őszintén megmondja: „Anya, a magyar ellenőrzőm kettes lett, mert elfelejtettem, hogy ellenőrzőt fogunk írni.” Van, aki magyarázkodik: „Apa, tudod mikor a tanárnő bejelentette az ellenőrzőt, akkor én vagy ügyeltem, vagy éppen uzsonnáért mentem.” Van, aki kiszínezi a történetet: „Jujj, anya képzeld el, valakik petárdáztak az iskolában, és az egyik petárda akkorát robbant, hogy a tanárnő úgy megijedt, hogy egyest írt be a négyes helyett. De nem kell vele beszélned.” Van, aki tereli a témát: „Apa tudod kaptam ma egy egyest matematikából, oh, nézd, most veszem észre, hogy ott van, az asztalon egy folt, mindjárt letörölöm, sőt egész héten én fogok takarítani.” Van, aki lazán veszi: „Anya, már megint kettest kaptam az ellenőrzőre.” Van, aki meg sem mondja, úgy van, vele majd megtudják a szülői értekezleten. Van, aki szégyelli magát miatta: „Apa egyest kaptam ma németből. Megpróbálom kijavítani, de akkor is bent lesz a naplóban.” Van a kifogásos: „Most komolyan anya, azért kaptam egyest rajzból, mert nem vittem textilanyagot. Még ha vittem volna biztos, hogy akkor is egyest ad, hisz engem nem bír a tanár.”

Nagyon-nagyon sok típus van, hogy ki-ki hogyan mondja meg a rossz jegyeit otthon. Ez csak pár volt, de a diákok olyan ötletesek, hogy minden féle ürügyet kitalálnak.

Körtvélyesi Kitti, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Rác Alexandra, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Színes világ

*Szintelen világba jártam,
semmilyen színt sem láttam.
Elővettem a színes ceruzámat,
kiszíneztem mindent, amit csak láttam.*

*Az égboltot kékre,
a fákat barnára és zöldre.
Az aszfaltot szürkére,
a felhőket meg fehérre.*

*Tarkára a házakat,
barnára a kutyákat.
Leraktam a ceruzámat,
és elővettem a kabalámat.*

Tóth Szibilla és Bóbán Antal, 5. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

Harc a szegénység ellen

Napjainkban a világban nagyon sok a szegény ember. Én már kisgyerekként elhatároztam, hogy felveszem a harcot ez ellen.

A szép idő eljöttével egyre többet járok biciklivel. Úti céloom általában a központ. Az odavezető úton napról napra több és több koldulóval találkozom. Már megfigyeltem azt, hogy sokan az áruházak bejáratnál állnak, és ott próbálnak szerencsét. Ők általában hajléktalanok, akiket mindenki lenéz, és mint egyszerű port, úgy söprik a szőnyeg alá ezt a nagy problémát. Ezt a bajt csak egy módon lehet megoldani: összefogással! Az áruházak például úgy segíthetnének, hogy a felesleges árut (amit gyakran csak kidobnak) felajánlják a különböző segélyszervezeteknek. Ezzel csökkenthetnék az éhezők számát. A munkaszolgáltatók felvehetnék ezeket a munkásokat szезonmunkásoknak is. Sokszor arról álmodozni, hogy gazdag vagyok. Általában a vagyonom felét arra költöm, hogy szertetszolgáltatásokat, hajléktalanszállókat építsek, valamint kórházakat, iskolákat és templomokat újítok fel. Ezeket a terveket a munkanélküliek segítségével valósítanám meg. Kampányokat szerveznék arra a célra, hogy a többi gazdag is az én példámat kövesse. Ezek persze csak álmok. Most is van rá lehetőség (ilyen fiatalon), hogy segítsünk a rászorulóknak. A kinőtt ruháinkat, régi cipőinket és használt (nekünk már nem kellő) játékainkat, tankönyveinket nyugodtan átadhatjuk az erre kijelölt helyeken.

Ezek persze apróságok, amik lehet, hogy nekünk nem jelentenek semmit, de másoknak nagy örömet okozhatnak.

Erdős László, 7. osztály, József Attila iskola, Újvidék

A kedvenc autóm

Az én kedvenc autóm egy Firebird Pontiac Trans Am 1979-es modell.

Ez az autó sok filmben szerepelt. Leghíresebb a Smokey és a Bandita című film. Az autó azért tetszik, mert gyors, szép a karosszériája és viszonylag olcsó. Az autó saját adatai: a gyártó Pontiac, a motor V8, a váltó automata, sebessége 280 km/h, karosszériája krómozott. Mivel ezeknek az autóknak magasabban van az alvázuk, betonútra és terepre is jók. Az autókedvelőknek ezek a modellek biztos tetszenének. Azért írtam többes számban, hogy modellek, mert a típusnak három változata van. A nevük ugyanaz, csak az évszámuk különbözik. Mind a három modell nagyon jó minőségű. Mindegyik tetejét úgy oldották meg, a tető egy-egy részéről és balról is felnyitható. Így sokkal kényelmesebb utazni benne meleg időben.

Remélem, nekem is sikerül majd hozzájutnom egy ilyen autóhoz, ha nagy leszek.

Husza Armand, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Ezt kellene tudnia egy mobilnak 2016-ban

Minden évben nagyobbak, gyorsabbak, jobb kamerával rendelkeznek az okostelefonok. Miből nem érdemes engedni 2016-ban? Mi az, ami nélkül inkább maradjunk a mostani készülékünknel – amíg el nem törik.

Nagyobb üzemidejű akkumulátor

Ahogy nőtt a kijelzők mérete, s váltak a telefonok egyre hardverigényesebb játékeszközökké, úgy maradt változatlan az akkumulátorok üzemideje. Valódi okostelefonos használat mellett (tehát nem 2G-re visszafogott, naponta kétszer szinkronizáló készülékről beszélünk), egyik mai mobil sem bírja tovább az egy napos használatnál. Ha valamit, akkor az akkumulátor üzemidejének drámai javítását valóban várhatjuk az idén az új iPhone-tól és a Samsung Galaxytól.

Törésbiztos kijelző

Többször körbejárta a világot tavaly a hír, hogy az Apple még 2014-ben előáll a zafír kijelzővel, amely nem karcolódik, nem törik

– aztán visszatáncolt. Márpedig a képernyők továbbra is repednek, a csodafóliák és edzett üvegből készült védők csak a képernyő élvezhetőségét rontják, s a fóliák karcait nézhetjük, amíg egy félresikerült mozdulat eredményeként a telefon ugyanúgy el nem törik. Legújabbban a Motorola ígér törésbiztos kijelzőt.

Elegendő memória

Ne vegyünk 16 GB-os mobil: jó felbontással egy rövid film a délutáni kutyasétáltatásról megtölti a belső tárhelyet (egyre több okostelefonban nincs helye a memóriakártyának), s akkor mi lesz nyaraláskor? 64 GB a minimum, ami elvárható egy mai telefontól.

Vezeték nélküli töltés

Közeledik a vezeték nélküli töltők ideje: a kábelek élete lejáróban.

Felszabadulás az előtelepített szoftverek alól

Bloatware-nek hívják a kénytelenül mobilra telepített, hely- és forgalomzabáló gyártói-ke-

reskedői alkalmazásokat. Végre tudjuk majd törölni az iPhone 7-ről az Apple Wallet, iBooks vagy Maps alkalmazásokat, illetve a Samsung Galaxy legújabb nehezekeit? Mert ha nem, a kénytelen alkalmazásoktól mentes, „tiszta” mobilhoz továbbra is Nexust, netán Cyanogenmodot vagy OxygenOS-t futtató mobil kell vásárolni. (tablagep.hu)

Csökken a PC népszerűsége?

Senki sem mondja ki, csupán az értékesítési mutatók szerint ingott meg a PC-piac. Tavaly ugyanis 2008 óta először csökkent 300 millió alá a személyi számítógépek (PC) világpiaci értékesítése. A magyarázatok szerint a személyi számítógépek eladása a készülékek hosszabbodó élettartama, valamint a táblagépek és a mobilkészülékek által támasztott konkurencia miatt csökken.

Alacsony bázisról, de nagyon gyors ütemben növekszik viszont a személyi számítógépek közé nem sorolt különálló billentyűzetes, úgynevezett hibrid táblagépek forgalma.

A számítógépek világpiacát egyébként a Lenovo vezette, tavaly 57,2 millió személyi számítógépet értékesített, 3,6 százalékkal kevesebbet, mint 2014-ben. Második a Hewlett-Packard, harmadik pedig a Dell 39 millió személyi számítógép értékesítésével. (hirado.hu)

Tudod-e?

A táblagépek csoportosítása elég nehéz, mert léteznek olyan eszközök, melyek több csoportba is beletartoznak. Az Ipadet is nevezhetjük egy multifunkciós írótabletnak, de e-könyv olvasónak is.

A hibrid számítógépek egy táblagépből és egy csatlakozható billentyűzetből állnak. Lényegében hibridnek számít minden olyan számítógép, amely a slate tabletek és a laptopok között helyezkedik el.

Járd körbe a Nemzetközi Űrállomást!

Lenyűgöző, 360 fokban forgatható videókat tett közzé a Nemzetközi Űrállomásról az Európai Űrügynökség. Mintha csak ott járnánk! (Győződj meg a <http://www.origo.hu/tudomany/felfedezo/20160327-nemzetkozi-urallomas-orbitalis-palya-zarja-modul-korpanorama-europai-urugynokseg.html> címen) Az Európai Űrügynökség új videóin mindenki kedvére barangolhat a Nemzetközi Űrállomáson, ahol a magyar származású Charles Simonyi kétszer is járt.

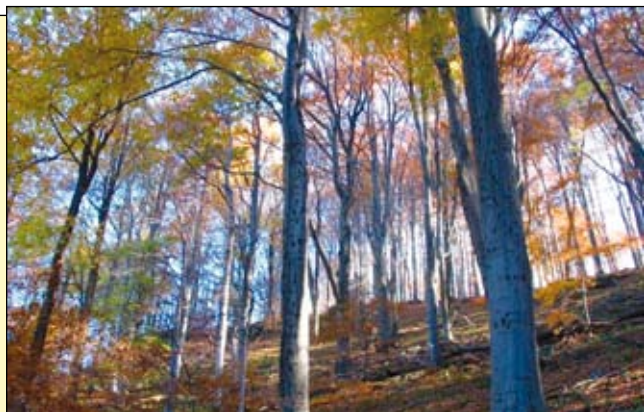
A Nemzetközi Űrállomáson 2000 novembere óta tartózkodik állandó személyzet

Fotó: NASA

Az öreg erdők fontossága

Ki gondolta volna, hogy különbség van az öregebb és a fiatalabb erdők élővilága között? Hát, bizony van! Az idős erdők ugyanis olyan növény- és állatfajoknak adnak otthont, melyek a fiatalabb, zárt erdőkben nem képesek megélni. Mégis pusztulnak, sőt alig maradtak úgynevezett öreg erdők. Vajdaságban főleg Szerémségben találni ilyet, ám ott is helyenként és olykor az árvíz pusztítja. Országos szinten jobb a helyzet, legalábbis ezt állítják a szakemberek, de közel sem jó. S így van ez az egész kontinensen.

Az ng.hu írása szerint Magyarországon az ország erdőterületének alig két százalékát teszik ki az élővilág megőrzése szempontjából kulcsfontosságú, 120 évnél idősebb erdők, melyek egyharmadát semmiféle természetvédelmi oltalom nem védi. A védett és fokozottan védett állami területen található öreg erdők több mint felén jelenleg is fakitermelés folyik. A legidősebb alföldi tölgyeseink, hegyvidéki bükköseink faanyagként történő hasznosítása veszélyezteti a biológiai sokféleséget,

és alapvető közjóléti értékek megsemmisülésével fenyeget. Erdeinknek kevesebb mint 2 százaléka 120 évnél idősebb. A 200 évnél is öregebb erdő összterülete 186 hektár – ez néhány városi közpark összterületével azonos méret.

KÖRNYEZETVÉDELEM

Mégsem kerülnek levesbe a teknősök

Megmentették a kihalástól a floridai és mexikói közönséges levesteknősöket – jelentette be az Egyesült Államok szövetségi hatósága. A Floridában és a Csendes-óceán mexikói partjain élő tengeri levesteknőst már nem tekintik veszélyeztetett fajnak, mert az állatvédelem évtizedes munkája eredménnyel járt – írja a Phys.org tudományos lap.

A floridai és mexikói populációkat jelenleg fenyegetettnek tekintik, és továbbra is jár nekik a védelem a törvények értelmében, de a kihalás közvetlen veszélyétől már nem kell tartani. Florida partjain mintegy 2250 fészkelő nőtényt számolnak össze évente. 1978-ban alig néhány volt belőlük, ekkor kerültek fel a veszélyeztetett fajok listájára. A védelmi program részeként az FWS és az amerikai országos óceáni és légköri hivatal (NOAA) a világ levesteknőseit 11 populációra osztotta, hogy mindegyikre testre szabott intézkedéseket dolgozhassanak ki. Közülük három populációt fenyegetett a kihalás: a földközi-tengeri, a Csendes-óceán déli és nyugati régiójának középső részén élőket. A legtöbb populációt fenyegetettnek ítélték. A szaporodási helyüket tönkretévő tengerparti strandfejlesztések, a környezetszennyezés és a halászhálók jelentették a legnagyobb veszélyt. A teknősök védelmében – többek között – megtiltották a célzott halászatukat, csökkentették annak a veszélyét, hogy véletlenül halászhálóba keveredjenek, és igyekeztek megóvni a fészekrakó helyeiket. (MTI)

Közönséges levesteknős Mexikó partjainál

GYÓGYNÖVÉNYEK

A csalán

A Földünk legkülönbözőbb pontjain található gyógynövények olyan hatóanyagokat tartalmaznak, melyek kémiai úton nem helyettesíthetők. Ezek az anyagok segítenek a szervezetnek a betegségek elleni harcban, a problémák leküzdésében, de megelőző hatásuk is jelentős. Az emberiség története során, az utóbbi, hozzávetőlegesen 50 évet kivéve, az emberek a különféle betegségek gyógyítására szinte kizárólag gyógynövényeket használtak. Az utóbbi időben újra fokozódott az érdeklődés a növények gyógyhatása iránt.

A múlt héten a közismert, kellemes illatú és szép kamillával ismerkedtünk, ezúttal a csalán jótékony hatására hívjuk fel a figyelmet. A csalán talán a legerősebb vértisztító növény, ezért tisztítókurák, bőjtök hatékony és kedvelt gyógynövénye. A leveléből készült tea feloldja az anyagcsereből származó salakanyagokat, eltávolítja a szervezetből a mérgeket, ugyanakkor a vesét is fokozottabb vízkiválasztásra serkenti. Tisztítja a teljes emésztőcsatornát és a vizeletkiválasztó rendszert, s fokozza a szervezet védekező erejét. Tisztító hatásának gyomor- és bélhurut esetén is hasznát vehetjük. Teája élénkítő hatású, sok vitamint és ásványi anyagot (pl. vasat) tartalmaz.

Élt egyszer két kakas; az egyik a szemétdomb ura volt, a másik a háztetőre. Hetyke és gögös legény volt mind a kettő, és szakadatlan versengtek egymással, melyikük ér többet. Mit gondoltok, melyikük? Különbözik akármit gondoltok, nekünk megvan a magunk véleménye.

A baromfiudvar deszkapalánk választotta el a szomszéd udvartól, amelyen egy szemétdomb állt; a tetején uborkainda nőtt, s rajta egy hatalmas uborka pöffeszkedett; nagyon büszke volt rá, hogy szemétdomb a hazája.

– Hiába, az előkelőségre születni kell! – mondogatta. – De én azért nem bizakodom el, hiszen nem mindenki születhet uborkának, egyszerűbb lényeknek is kell lenniük a világon. Nem szabad lenézni a tyúkokat, kacsákat, pulykákat sem odaát, hiszen azok is Isten teremtményei. Lám, a kakas megint ott hetykélkedik a palánk tetején. Neki persze más a hivatása, mint a szélkakasnak, aki magas állásban van, de még csikorogni sem tud, nemhogy kukorékolni! Neki se tyúkja, se csibéje, csak magára van gondja, és zöld penészt izzad. Az a kakas ott a palánkon, az bizony keményebb kötésű legény! Ni csak, milyen táncolva lépked! S milyen megindító zene a kukorékolása! Nincs nála tehetségesebb trombitás a világon! Ha most átjönne ide, ha fölfalna mindenestül, s én fölolvadhatnék benne, boldogan halnék meg! – ábrándozott.

Éjszaka szörnyű vihar kerekedett, födél alá húzódtak a tyúkok, a csibék, még a vitéz kakas is. A szél kitérte a két udvart elválasztó deszkapalánkot, röpült a zsindegy a háztetőről, csak a szélkakas állt rendíthetetlenül a helyén, meg se fordult, pedig fiatal volt, nemrég öntötték, de megfontolt és nyugodt természet lakozott benne. Már születésekor lassú mozgású, bölcs öreg volt, nem hasonlított az ég könnyű röpítő madaraihoz, meg is vetette őket, „kicsiny és együgyű csipogó szárnyasoknak” nevezte a fecskét, a verebet. A galambok már nagyobbak voltak, a tolluk is fényes és színeket játszó, mint a gyöngyház, s ebben hasonlítottak egy kicsit a szélkakashoz. De kövérek voltak és buták; nem voltak nemes gondolataik, „az minden gondjuk, hogy a bögyük tele legyen – mondott róluk véleményét a szélkakas –, a társalgásban pedig faragatlanok”. Néha vándormadarak is meglátogatták, idegen országokról, repülőutakról meséltek neki, és hátborzongató rablótörténeteket mondtak el, amelyeknek hősei ragadozó madarak voltak. A szélkakas eleinte érdeklődéssel hallgatta ezeket a történeteket, de aztán észrevette, hogy mindig ugyanazokat a történeteket ismétlik, s elunta őket. Unalmasak lettek hát a vándormadarak is, unalmas volt az egész világ. Nem érdemes barátkozni senkivel, mindenki buta, faragatlan és unalmas.

– Hajtófát se ér a világ! – szögezte le végül önmagában. – Ostobaság az élet!

Ebből világosan láthatjuk, hogy a szélkakas életunt volt, s ha ezt a szemétdombon ábrándozó uborka tudja, bizonyára föltámad érdeklődé-

A kakas meg a szélkakas

se a szélkakas iránt. De hát ő csak a baromfiudvar kakasát leste-nézte áhítatosan. Most, hogy a deszkapalánk eltűnt közülük, jobban láthatta.

– Hallottátok ezt a furcsa kukorékolást? – kérdezte a tyúkoktól a kakas, amikor utolsó dördült az ég, s a tyúkok fölsandítottak a magasba. – Túláságosan nyers hang volt, hiányzott belőle a keccses báj.

A tyúkok meg a csibék átsétáltak a ledől palánkon, és kirándultak a szomszéd udvar szemétdombjára. A kakas katonásan lépkedett az élükön.

– Nemes kerti növény! – mondta, amikor megpillantotta az uborkát, s ez a három szó elárulta mély műveltségét és lelki finomságát. Az uborka olyan boldog volt, hogy nem is érezte, amikor a kakas belevágta a csőrét és enni kezdte.

– Ó, milyen boldog halál!

Futottak a tyúkok, szaladtak a csibék, mind egy seregbe, mert olyanok azok, ha az egyik nekiiramodik, utána ered a többi is. Ott kotkodácsolnak, csipogtak a kakas körül, nem vették le róla a szemüket, s majd szétvetette őket a büszkeség, hogy a kakas az ő fajtájukból való.

– Kukuriku-u! – kiáltotta. – Én olyan nagy úr vagyok, hogy ha akarom, a kiscsibe egy pillanat alatt tyúkká változik! Csak meg kell parancsolnom!

A tyúkok meg a csibék álmélkodva tébláboltak körülötte. Aztán még meglepőbb újságot hirdetett a kakas:

– Tudjátok meg, hogy én kakas létemre is tudok tojást tojni! És mit gondoltok, mi kel ki a tojásomból? Áspiskigyó, úgy bizony! Annak a kígyónak a tekintetétől meghalnak az emberek, s ezt tudják jól; most már ti is tudjátok; tudjátok, mi lakik bennem, tudjátok, hogy mindenható vagyok!

Csapott néhányat a szárnyával, magasra vetette tarajos fejét, és még egy harsányat kukorékol. A tyúkok megborzongtak a gyönyörűségtől, a csibék eltátozták a csőrüket, s kimondhatatlanul büszkék voltak rá, hogy a mindenható kakas épp az ő udvarukban él. Rajongva kotkodácsolnak, csipogtak, olyan hangosan, hogy a szélkakasnak is meg kellett hallania odafönn a magasban. Meg is hallotta, de ügyet se vetett a baromfiudvar népére.

„Mekkora szájhős! – gondolta megvetően. – A kakas nem tojhat tojást, legföljebb tölem telne ki ilyesmi, de én nem is akarok. Ha akarnék, tojhatnék széltojást, de nem érdemli meg ez az ostoba világ. Mindenki csak fecseg, de semmi veleje. Ó, hogy unom az életet! Itt hagyom ezt a tetőt!”

És a szélkakas letörött, egyenest az udvarra zuhant, de a kakast nem vágta agyon, pedig azt akarta. Legalábbis ezt mondták a tyúkok.

Hát az okos ember mit mond?

– Hogy kukorékolni mégiscsak nemesebb dolog, mint unni az életet és letörni a háztetőről!

Hans Christian Andersen

Michael Crichton
Őslénypark
 (Részlet)

PROLÓGUS

A raptor harapása

Sűrű függönyökben dőlt a trópusi eső. Csuromvíz volt minden. Kalapácsütések verték a rendelő hullámbádog tetejét, a víz bőgve zúdult alá a fémcsatornákon, szanaszét fröcskölt, és tócsákba gyűlt a földön. Roberta Carter nagyot sóhajtott, és kinézett az ablakon. Alig látott el a rendelőtől a tengerpartig, nem is szólva a ködbe burkolt óceánról. Nem erre számított, amikor elvállalta, hogy két hónapig itt orvoskodjon vendégként, ebben a Bahía Anasco nevű halászfaluban, Costa Rica nyugati partján. Sok-sok napsütést remélt, és egy kis kikapcsolódást, miután két kemény évet lehúzott a chicagói Michael Reese Kórház baleseti osztályán.

Immár három hete volt Bahía Anascóban. Azóta minden áldott nap esett.

Egyébként minden a legnagyobb rendben lett volna. Bobbie-nak tetszett Bahía Anasco elzártsága és barátságos népe. A Costa Rica-i egészségügyi szervezet a világ hús legjobbikáinak egyike, s még ebben az isten háta mögötti faluban is jól felszerelt, bőségesen ellátott rendelő működött. Felcserasszisztense, Manuel Aragón eszes, jól képzett szakember volt. Bobbie olyan színvonalon gyakorolhatta orvosi tudását, amely semmivel sem volt alábbvaló a chicagóinál.

De ez az eső! Ez a szüntelen, megállíthatatlan eső!

A rendelő túlfelén Manuel egyszerre csak félrefordította a fejét, úgy figyelt.

– Hallgassa csak! – mondta.

– Hallom. Elhíheti – mondta Bobbie.

– Nem azt. Figyeljen!

Aztán ő is meghallotta. Új hang keveredett az eső zajába, valami mély berregés, amely közeledett és erősödött, míg világossá nem vált, mi az: egy helikopter forgószárnyának ütemes pufogása. Lehetetlen – gondolta Bobbie. – Ilyen időben képtelenség felszállni!

De a zaj csak erősödött, aztán az alacsonyan szálló helikopter áttörte az óceáni ködöt, és most már a fejük fölött dübörgött. Leírt egy kört, majd visszatért. Bobbie látta, amint hintázva visszalendül a víz fölé a halászcsonakok közelében, aztán óvatosan oldalt siklik az ütött-kopott fadokk felé, majd megint vissza a parthoz.

Helyet keres a leszálláshoz.

Nagy hasú Sikorsky-típus volt, kék csikkal az oldalán, rajta felirat: InGen Építészeti Vállalat. Így hívták a céget, amely új üdülőtelepet épített a part menti szigetek egyikén. Mondták, a készülő üdülőhely valami egészen különösen nagyszabású és bonyolult. A helybeliek közül sokan dolgoztak az építkezésen, amely már több mint két éve folyt. Bobbie pontosan el tudta képzelni, miről lehet szó: a sok-sok tipikus,

hatalmas amerikai üdülőkomplexus egyikéről, ahol egymást érik az úszómedencék és a teniszpályák, hogy a vendégek nyugodtan játszhassanak és izogathassák a koktéljukat anélkül, hogy bármiféle zavaró kapcsolatba kelljen kerülniük a helyi valósággal.

Vajon mi lehet olyan sürgős azon a szigeten, hogy a helikopter még ilyen időben is felszállt? Az orvosnő a szelvédon át látta, hogy a pilóta megkönnyebbülten fújja ki a visszatartott levegőt, amint a helikopter lassan letelepszik a nedves parti homokon. Egyenruhás férfiak ugrottak ki belőle, és szinte feltépték a nagy, oldalsó ajtót. Lázás, izgatott spanyol nyelvű kiáltozás hallatszott, Manuel pedig gyengéden az ajtó felé kormányozta Bobbie-t.

Orvost kerestek.

Két fekete bőrű férfi ernyedtt testet hozott felé, míg egy fehér ember pattogó hangon parancsokat osztogatott. Az utóbbi fehér esőkabátot viselt, vörös haja kikandikált a Mets feliratú baseballsapka alól.

– Itt az orvos? – kérdezte az odasiető Bobbie-tól.

– Dr. Carter vagyok – mondta a lány. Óriási cseppekben zuhogott az eső, csak úgy püfölte a fejét és a karját. A vörös hajú férfi kissé meglepetten nézett rá, Bobbie-n térdben levágott farmer és atlétatrikó volt. Sztetoszkóp lógott a nyakában, fémvége rozsdás a nyirkos levegőtől.

– Ed Regis. Súlyos betegünk van, doktornő.

– Akkor talán jobb volna San Joséba vinniük – mondta Bobbie. San José, a főváros légi úton alig húszpercnyire volt innen.

– Vinnénk is, csak ebben az időben nem tudjuk átrepülni a hegyeket. Magának kell segítenie.

Bobbie a sebesült mellett futott, a rendelő bejárata felé. A sérült szinte gyerek volt még, legfeljebb tizennyolc éves. Ahogy óvatosan fel-emelte vér áztatta ingét, mély, hosszú hasított seb tűnt elő a vállán, egy másik pedig a lábán.

– Mit történt vele?

– Üzemi baleset! – kiáltotta a zajban Ed. – El-esett. Átment rajta az exkavátor.

A fiú sápadt volt, és eszméletlen. Rázta a hideg.

Manuel a rendelő élénkzöld ajtajánál állt, és hívogatta integetett. A férfiak bevitték a testet, és letették a vizsgálószoba közepén álló asztalra. Manuel már készítette is az infúziót, Bobbie pedig a fiúra irányította a lámpát, és lehajolt, hogy megvizsgálja sebeit. Rögtön látta, hogy a fiú állapota semmi jóval sem kecsegtet. Majdnem biztos, hogy meg fog halni.

Szörnyű, mély, tépett árok futott lefelé a vállától a mellkasáig. A seb szélein szinte összemorzsolódott a hús. A közepén a váll elmozdult a helyéről, kilátszottak a sápadtfehér csontok. A második hasadt seb átvágta a comb sűrű izomzatát, annyira, hogy látszott alatta a combi ütőer lüktetése. Bobbie-nak az volt az első benyomása, hogy feltépték a fiú lábát.

– Ismétlje el, kérem, hogyan történt a baleset! – mondta.

– Én nem láttam – felelte Ed. – Azt mondják, magával vonszolta az exkavátor.

– Tudniillik úgy néz ki, mint akit összemarcangoltak – mondta Bobbie Carter, miközben a seb mélységét vizsgálta. Mint a legtöbb traumatológus, jól emlékezett még azokra az esetekre is, amelyekkel évekkal ezelőtt találkozott. Két marcangolós betege volt. Az egyik egy két éves gyerek, akit egy kutya harapdált össze. A másik egy részeg cirkuszi őr, akinek ellentéte támadt egy bengáli tigrissel. Sok volt a hasonlóság a sérülések között. Van valami jellegzetesség az állatok támadása okozta sebeknek.

– Összemarcangolták? – kérdezte Ed. – Ugyan, dehogya! Az exkavátor volt, nekem elhíheti. – Ed beszéd közben az ajkát nyalogatva. Ideges volt, úgy viselkedett, mint aki valami rosszat tett. „Vajon miért?” – kérdezte magától Bobbie. Ha képzetlen helyi munkások dolgoznak az üdülőhelyi építkezésen, mindennaposak lehetnek a kisebb-nagyobb balesetek.

(Ford. Boris János)

Kedves Olvasó Tanulók!

Több helyről is letölthető (pl. <http://elvisensius.gportal.hu/gindex.php?pg=30746621>) **Michael Crichton** (1942–2008) amerikai sci-fi író *Őslénypark* című regénye, amely a világhírű *Jurassic Park* (1993) című Steven Spielberg-film alapja lett. A folytatásai sem maradtak el. A szerző *Szörnyek szigete* (1995) címen írt regényéből *Az elvesztett világ: Jurassic Park* néven készült film 1997-ben. A hétvégén néztem meg a *Jurassic Park IV*-et. Ez adta az ötletet, hogy részletet közöljek az alapregényből. Folytatása következik.

Bence Erika

RÉGI MESTERSÉGEK

A magyar parasztháztartásokban a legutóbbi időkig nélkülözhetetlen terméknek számított a cserépedény. Elsősorban folyadék tárolására, főzésre használták. Ezeket az edényeket agyagból, égetéssel a fazekasok készítették. A mesterséggel a nyári táboroknak köszönhetően sokan megismerkedhetnek. **Figyelmetekbe ajánljuk** az újvidéki székelyű Vajdasági Múzeum (Duna u. 35.) legújabb kiállítását, mely a pécsi (Magyarország) világ-

A fazekasság

hírű **Zsolnay-porcelánt** mutatja be. A kiállítás júniusig megtekinthető.

Az agyagot a fazekas kitermelte (bányászta), majd meggyúrta, szűrte, hogy szemcse nélküli, jól formálható legyen. A nagy edények megformálásához az agyagot hurkákából rakták fel egy forgatható állványra. A középkortól használják hazánkban a korongot. A függőleges tengelyű korong felső tányérján készülnek az edények, ezt lábbal forgatják. A megformált edényre utólag kerül rá a fül.

Egy-két hét száradás után az égetés következik. Az égetőkemencét maga a mester építette meg. A kemence általában kör alapú, csonka kúp formájú építmény. Az alján lévő nyíláson át fűtik. Az oldalán lévő nyíláson keresztül rakják fel az edényeket. Égetés során ezt a nyílást berakják, betapasztják. A felső nyíláson át távozik a füst. Az égetőkemencében kb. 900 fokon történik az égetés. A máz nélküli edények ezzel az égetéssel készülnek el. A második égetés előtt kerül a máz az edényre. A mester a mázat is saját maga készítette őrléssel, szűréssel, ülepítéssel. A különböző mintákat

Köcsögekészítés

írókával készítik. Mázasan szintén kiégetik az edényt, bár rövidebb ideig, de szintén nagyon magas hőmérsékleten. A legutolsó égetés előtt kerül a cserépre a szintelen, átlátszó, fényes máz, amely a vízállóságot biztosítja. Folyadék tárolására készült a korsó, a kancsó, a köcsög, a kanta, a butella, a bokály stb.

Formában és díszítésben néprajzi tájegységként különböző sajátosságok alakultak ki. A fazekasok nagy találékonyságról téve tanúbizonyságot nemcsak kézre álló, jól használható, tetszetős darabok létrehozására törekedtek, hanem a praktikumra is. Például az aratókor-sóban lévő agyaggolyók segítenek tisztán tartani a korsó belső falát.

Tudod-e?

Játék is készült cserépből, mint a cserépfütyülő, vagy körtemuzsika (a képen). Tréfás kedvű mesteremberek szívesen készítettek csalikancsót, amelyet ha nem ismer az ember, hamar a nyakába önti a vizet a szája helyett.

NÉZZÜK EGYÜTT!

Ország Lili „ékesírása”

Ország Lili sok-sok festményén betűk láthatók. Ékírásjelek, hieroglifák, perzsa és ógörög, leggyakrabban héber betűk. Aki nem ismeri az ókori nyelveket, az is érzi, hogy az írásos üzenet fontos része a látványnak. De mi az üzenet, és hogy üzenhet egy festő olyan eszközökkel, amelyek konkrét jelentését kevesen ismerik?

A tragikus sorsú Ország Lili legfőbb kapaszkodója a sokféle kultúra volt. Szorongásait és fel-felsejlő vágyait is – például, hogy gyereke legyen – a kultúra elemeivel fejezte ki. Megtapasztalta, milyen lehetőségeket kínál, és milyen terheket ró az emberre a többnemzetiségű, többféle vallású család. Ungváron született – akkor Csehszlovákiához tartozott a város. 1944-ben

viszont magyar állampolgár volt, zsidó származásúként édesanyjával együtt marhavagonba zárták, és a szerelvényt máris elindították a haláltábor felé. Ország Lili úgy emlékezett a megmenekülésükre, hogy anyja felfeszítette a vagon alját, kilökte őt, és maga is kiugrott. A háború végéig Budapesten bujkált a család – és megmenekültek. Apja – hogy mentse a menthetőt – visszament az ungvári házba, de innentől nyoma veszett. Ungvárt közben a Szovjetunióhoz csatolták, és az apa valószínűleg egy szovjet táborban halt meg.

Ország Lili kisgyerekként is festő akart lenni. 1945-től a képzőművészeti főiskolára járt, korai képein tanára, Szőnyi István hatása érződik. Az ötvenes években hátborzongató látomásokat festett modern nyugat-európai művészek szellemében. 1960-tól haláláig (1978) a budapesti Állami Bábszínház díszlet- és bábtervezőjeként kiváló művészekkel dolgozott együtt.

A sok nyelven beszélő-olvasó, rendkívül művelt Ország Lili

Ország Lili: Önarckép

képzeletében összekapcsolódtak az emberiség legősibb mítoszai, írásos emlékei, a különböző épületek, falak, feliratok. De még a labirintusmitológiákat is ötvözte a 20. századi tudománnyal, technikával, hiszen elbűvölték az áramkörök rajzolatai.

Az Agyagtábla című kép úgy modern, hogy évezredek történetét sűríti. A tagolt, ablakokba rendezett betűtöredékek a bibliai Tízparancsolatra vagy a papirusz-tekercekre, pergamenre rótt szent szövegekre utalnak. Mindenesetre olyan ősi tudásra, törvényre, amely a mai ember életében is fontos lehetne. (szitakoto.com)

Agyagtábla

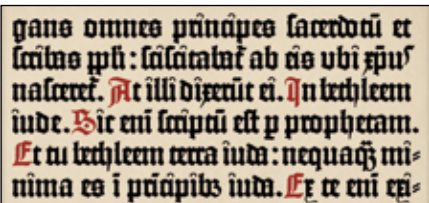
A nyomda feltalálása

Gutenberg mozgatható fémbetűcskéi

Johannes Gutenberg

Egy vastagabb könyv elolvasása néha hosszú hetekig, sőt hónapokig eltarthat. Mennyi ideig tarthatna akkor egy ilyen könyv átmásolása szóról szóra? Mennyi erejébe, türelmébe és idejébe telhetett valakinek a középkor idején, egy kolostor zugában, gyertyafény mellett betűről betűre óvatosan, türelmesen rajzolgatni egymás után a különféle betűtípusok millióit és millióit?

A Gutenberg-biblia lapja

Ma, az informatika világában kevesebb figyelmet szentelünk a könyveknek, pedig azok tartalmazzák az emberiség összes tudását. Régebben a könyvtárak voltak a tudomány és az információk központjai. Az írástudók rétege nagyon vékony volt, s a könyvek sem voltak könnyen hozzáférhetőek, meg olcsók sem. Kézzel írták őket át, általában a szerzetesek. A folyamat nagyon lassú és költséges volt.

A XV. században minden megváltozott. Az emberiség egy új szellemi korszakba lépett. Rengeteg találmány született, melyek között kiemel-

kedő helyet foglal el Gutenberg nyomdagépe. Nem véletlenül erre az időszakra jellemzőek ezek a találmányok. A középkorban az egyház igyekezett különféle módszerekhez folyamodni, hogy az emberi tudatot korlátozza, nem szívesen fogadott semmilyen újítást, sőt igyekezett megakadályozni őket. Az újkor beálltával azonban az egyház hatása csökkenni kezdett.

Johannes Gutenberg (Gutenberg János) 1400 körül született a németországi Mainzban, egy neves családban. Munkássága a XV. század közepén volt a legjelentősebb. A nyomda feltalálójának tartjuk, a dolog azonban valamivel összetettebb ennél.

A nyomtatás elvét már ősidők óta ismerték. Pecsétlenyomatokat és más nyomtatási módszereket már használtak az ókorban. Kínában a IX. századból származó nyomtatott könyv is előkerült. A fatáblanyomatás ismert volt az emberiség számára, de voltak jelentős hátrányai, kevés lehetőséget nyújtott.

az időtől vette kezdetét a könyvek tömegtermelése. Egy könyv elkészítése feleannyira volt költséges, mint a hagyományos módon, kézzel átírva, hogy az időtakarékoságról ne is beszéljünk. Törekedett arra, hogy nyomtatott könyvei hasonlítsanak a kézzel írottakhoz. Sok időt és pénzt fektetett be, mire kialakította működő rendszerét. Így talán pontosabb, ha magát az új gyártási folyamatot tulajdonítjuk neki, ami semmivel sem csökkenti fontos szerepét a szellemiség terjesztésében. Találmánya jelentősen hozzájárult Európa gyors fejlődéséhez az újkor kezdetén.

Tudtad-e?

Johannes Gutenberg neve nem jelent meg egyik könyvén sem, még a nevezetes Gutenberg-biblián sem.

Gutenberg kezdetben rövidebb művek, versek, naptárak nyomtatásával próbálkozott, később tért át a hosszabb könyvekre. Igyekezett egyre újabb és szebb betűtípusokat is bevezetni. Legismertebb nyomtatott műve a Gutenberg-biblia, 1454-ben nyomtatták Mainzban. A könyvnek összesen 641 oldala van, mindegyiken 42 sor figyelmesen nyomtatott szöveggel.

A híres feltaláló nevéhez más találmányok is fűződnek, mint például a nyomdafesték vagy a kéziszajtó. Nem tudta azonban igazán megvédeni találmányait, így soha nem is teremtett belőlük nagy vagyont. Talán nem is az volt a célja, nem tudhatjuk. A nyomda atyja 1468-ban halt meg szülővárosában.

Magyarországon Budán kezdődött a könyvnyomtatás, Hess András nyomdájában. 1473. június 5-én jelent meg az első nyomtatott magyarországi könyv, a Chronica Hungarorum (A magyarok krónikája).

Johannes Gutenberg tehát megteremtette a feltételeket ahhoz, hogy az emberi tudás gyorsabban terjedhessen. Nem maradt más hátra, mint megtanulni írni és olvasni.

Gyarmati Balázs történész

A nyomda atyja a munkatársaival

Gutenberg nyomdagépe

Arany Popcorn a legjobb filmeknek

Huszonötödik alkalommal került megrendezésre az MTV Movie Awards, amelynek keretein belül az év legsikeresebb mozgóképi alkotásait díjazták. A díjátadó gála Kaliforniában zajlott, az est házigazdái pedig Dwayne Johnson és Kevin Hart voltak. A díjakat pedig ezúttal is hírességek adták át kollégáiknak, például Jessica Chastain, Zac Efron, Chris Hemsworth, Gigi Hadid, Cara Delevingne és Jared Leto. Az arany popcornokat ábrázoló díjak átadása mellett az estet sztárok fellépései tették szórakoztatóvá. Fellépett Ariana Grande, Halsey és a Salt 'n' Pepa is.

A legtöbb jelölést, tizenegyet a Star Wars: Az ébredő erő kapta, és a legtöbb díjat is, méghozzá hármat, de több kategóriában jelölték egyebek közt a Deadpool, a Bosszúállók: Ultron korát, a Mad Max – A harag útját és a Tökéletes hang 2-t is. Ezek közül két díjat kapott a Deadpool és a Tökéletes hang. Az est folyamán bemutatásra került a még az idén megjelenő Amerika kapitány: Polgárháború, a Legendás állatok és megfigyelésük, valamint a Suicide Squad – Öngyilkos osztag előzetese is.

Will Smith kapta az idei MTV Movie Awards legnagyobb elismerését, a Generáció-díjat, amelyet korábban Robert Downey Jr., Mark Wahlberg, Jamie Foxx, Johnny Depp, Reese Witherspoon, Ben Stiller, Adam Sandler, Sandra Bullock, Mike Myers, Tom Cruise és Jim Carrey vehetett át. Az indoklás szerint Will Smith a modern mozi sztárok megtestesítője, aki a Függetlenség napjával és a Bad Boys-zal szerzett globális ismertséget és népszerűséget, azóta pedig meghódította egész Hollywoodot olyan filmekkel, mint a Men in Black – Sötét zsaruk, az Ali, a Sérülés, A boldogság nyomában és a hamarosan mozikba kerülő Öngyilkos osztag.

Will Smith egyébként tizenhétszeres MTV Movie Awards-jelölt és ötszörös győztes, többek között kétszer nyerte el a legjobb férfi alakításnak járó Arany Popcorn (2001 – Ali, 2008 Legenda vagyok), 1994-ben pedig ő volt a díjkiosztó házigazdája.

Íme a díjazottak listája

Az év filmje: Star Wars: Az ébredő erő

MTV generációs díj: Will Smith

Az év vígjáték mestere: Melissa McCarthy

Legjobb színészi alakítás: Leonardo DiCaprio (A visszatérő)

Legjobb színésznői alakítás: Charlize Theron (Mad Max – A harag útja)

Legjobb feltörekvő színész/színésznő: Daisy Ridley (Star Wars: Az ébredő erő)

Legjobb igaz történet alapján készült filmadaptáció: Egyenesen Comptonból

Legjobb dokumentumfilm: Amy

Legviccesebb színészi alakítás: Ryan Reynolds (Deadpool)

Legjobb harc jelenet: Deadpool (Ryan Reynolds) és Ajax (Ed Skrein) – Deadpool

Legjobb csók jelenet: Rebel Wilson & Adam DeVine (A tökéletes hang 2)

Legjobb gonosztevő: Adam Driver (Star Wars: Az ébredő erő)

Legjobb akciójelenet: Chris Pratt (Jurassic World)

Legjobb virtuális alakítás: Amy Poehler (Agymanók)

Legjobb szereplőgárda: A tökéletes hang 2

Legjobb szuperhős: Jennifer Lawrence (Az éhezők viadala: A kiválasztott – 2. rész)

Összeáll a Black Eyed Peas

Az utóbbi években főleg producerként tevékenykedő Will.I.Am nemrég jelentette be, hogy összeáll a Black Eyed Peas. Csapatársaival elérkezettnek látják az időt arra, hogy ismét sikereket érjenek el a zenevilágban, mivel úgy érzik, van még mit megmutatniuk. A Will.I.Am, Fergie, Apl.de.ap és Taboo alkotta együttes egyébként 2011-ben ment szünetre, legutóbb az év novemberében láthatták őket együtt a rajongók a The E.N.D. címet viselő világtornéjuk keretein belül. Fennállásuk idején nagy sikerű szerzeményekkel örvendeztették meg a hallgatóságot, ilyen volt többek között a Where Is The Love?, a Let's Get It Started, a Hey Mama, a Meet Me Halfway és az I Gotta Feeling.

Jön Britney új lemeze

Csaknem három év telt el Britney Spears legutóbbi lemezének megjelenése óta, így nem csoda, hogy a hír – miszerint hamarosan megérkezik a következő – izgalommal töltötte el az énekesnő rajongóit. A hírt Britney menedzsere, Larry Rudolph is megerősítette, és szót ejtett arról is egy interjúban, hogy a pophercegnő kilencedik lemeze egészen különleges hangzásvilágot képvisel majd. Elmondása szerint olyan lesz, mintha Britney találkozott volna a The Weeknddel. Az énekesnő azonban egyelőre nem indul turnéra az új lemezével, mivel szerződés köti Las Vegas-i rezidenciájához, ahol a Piece Of Me Show keretein belül szórakoztatja a közönséget a legnépszerűbb slágereivel.

Nem színészkedik többé

Macaulay Culkint gyerekként ismerte meg a világ, főleg a Reszkessetek betörők film által. A színész más nagy sikerű filmekben is megjelent, de sajnos nem viselte jól a hirtelen jött sikert meg az azzal járó hírnevet, és lecsúszott életmódot folytatott. Mára már igyekszik egészségesen élni, de saját bevallása szerint nem valószínű, hogy visszatér a filmiparba. Érdekeség, hogy Macaulay tavaly decemberben ismét Kevin McCallister bőrébe bújt barátja, Jack Dishel websorozatának, a DRYVRS egyik epizódjának erejéig, és vállalt még egy kisebb szerepet Adam Green Aladdin-jában, de mint mondta, ezek után visszavonul. Macaulay egyébként szívesen zenél, fest és ír a szabadidejében.

Díjat neveztek el Taylor Swiftről

A popkultúra meghatározó ikonjaként hatalmas megtiszteltetésben részesítette a Broadcast Music Inc. Taylor Swifтет. Az énekesnő immár hivatalosan is elmondhatja magáról, hogy valamiben utolérte a pop királyának nevezett Michael Jacksont, az énekesnőről ugyanis néhai kollégájához hasonlóan díjat neveznek el. Taylor Swifтет május 10-én Beverly Hillsben tüntetik ki a róla elnevezett díjjal, ezzel pedig az Egyesült Államok történelmében ő lesz a második pop előadó – az említett Michael Jackson után –, akiről díjat neveztek el.

„Kedves Bizalmas!

Nyolcadik osztályos lány vagyok, és egy nyomasztó gondom van, ami folyton ott lebeg a fejem fölött. Jártam egy fiúval egy hónapig, szakítottunk, de később újra kibékültünk. Szeretem. Régebben, amikor együtt voltunk, az egekben éreztem magamat. Mostanában néha úgy érzem, fölösleges vagyok, és ilyenkor sírni volna kedvem. Amikor egyedül vagyunk, minden olyan, mint

régen. De amikor megjelenik a fiúm valamelyik barátja, ő úgy viselkedik, mintha ott sem lennék. Nem törődik velem, rám sem néz, csak a barátával beszélget, röhögcsél. Régebben mindig mentünk valahova, itálra, pizzára, moziba, most már nem. Főleg nála vagyunk a társaságával, vagy az utcán, az iskola udvarában álldogálunk, vagy a lépcsőkön ülünk. Nem szeretnék még egyszer szakítani vele, mert imádom, és szeretném, ha minden úgy lenne, mint régen. Mit tegyek?

Hope”

Válasz:

Kedves Hope!

Sajnos, nem tudok semmi vigasztalót mondani, mert nagyon úgy néz ki, hogy valami gond van a fiúval. Nagyon úgy tűnik, hogy a fiúnak már nem vagy olyan fontos, mint régen. Hogy mi van az egész háttérében, azt akkor tudhatnánk meg, ha lennének ismereteink a szakításokkal kapcsolatosan, meg ha bele tudnánk látni a fiúd fejébe, és megtudnánk, min is jár az esze, ami persze lehetetlen.

Lehetséges, hogy a fiúd nagyon biztos a dolgában, bebizonyította neki, hogy szereted, újra jártok, az előző befektetése (anyagi és érzelmi) eredményes volt. Nem gondol arra, hogy az emberek közötti viszonyokat, így a szerelmi viszonyt is, ápolni kell, további „befektetéseket” igényelnek, mert ha elhanyagoljuk őket, elveszik belőlük az élet, meghal, mint a növény, ha nincs napfény, víz és tápláló föld. Ez a tény egyaránt vonatkozik a szerelemre, barátságra, családi viszonyokra stb. is. A szerelem nem tartja fenn önmagát. A másik oldalról ott van a kevésbé hízelgő és fájó lehetőség, hogy már nem vagy számára olyan fontos, csalódott, megváltozott a rólad alkotott képe, és a motiváció is, amiért veled van. De az is lehetséges, hogy megjártassa magát a barátai előtt. Jó lenne, ha megbeszélhetnétek mindazt, ami bánt és zavar téged. De legyél felkészülve arra, hogy ő is elmondja, mi zavarja őt veled kapcsolatban, ami nem esik mindig jól az embernek. Ha mindezt tisztáztátok, mindketten megtudhatjátok, hogyan is álltok egymással, mit vártok a másiktól, hogyan képzelitek el a továbbiakat. Az is lehetséges, hogy még jobban elhidegültök egymástól, és újtaitok szétválnak. Ha ez megtörténik, ne búsulj sokáig. Mindenféleképpen kösd le magad számokra érdekes tevékenységekkel (torna, kerékpározás, tánc, zumba, nyelvtanulás, színészkedés stb.) és kezdjél keressélni a nyári kézműves vagy öko-, játszó-, művészeti- vagy tudományos táborok között, ahova jelentkezhetsz, új ismeretségeket, barátságokat köthetsz, és megtanulhatsz valami újat is. Nemsokára azt fogod kérdezni magadtól, ki is volt az a fiú.

„Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, segíts! Hetedikes lány vagyok. Az iskolában, ha fölülök a padból, mindannyian a fenekemet bámulják. Még a fiatalabb tanárok is. Ilyenkor legszívesebben a föld alá süllyednék! Mit tegyek, hogy ez ne történjen meg?

Amy”

Válasz:

Kedves Amy!

Az, hogy jól megnéznek maguknak, csak annak a jele, hogy van mit látniuk. Serdülőkorban, amiben te is nyakig benne vagy, normális jelenség, hogy megbámuljátok egymást (fiúk a lányokat, lányok a fiúkat, lányok a lányokat, fiúk a fiúkat), mert felfedezitek a változásokat, vagy éppen azt keressétek, hogy mások hogyan is állnak ezekkel a serdülőkori, testi változásokkal, hisz napról napra történnek. Persze, ez a vizsgálódás nem esik mindig jól, néha unalmas, néha toladó, de van, amikor élvezi is az egyén, persze, ha a szimpátiájáról van szó. A tanárok is észreveszik a változásokat, és ennyiben kell, hogy maradjon. Ha túllépik ezt a határt, szólnod kell az osztályfőnöködnek, az iskola pedagógusának, pszichológusának, az édesanyádnak. Ők majd megteszik a további lépéseket, hogy biztonságban és jól éreztétek magatokat az iskolában. Mindenesetre a lányoknak (neked is!), be kell tartaniuk az öltözködési kódexet, ami előírja az iskolában elfogadható ruházatot. Te is tedd meg, ha nem tetszik, hogy megnézik a hátsódat, hogy hosszabb blúzban, hosszított derekú ingben, pólóban mész, vagy a derekadra kötsz egy vékony pulóvert, és így divatozol. De inkább azért panaszkodjál, hogy megbámulnak, mint azért, hogy ezt senki sem teszi. :)

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol

TUDNI ILLIK, HOGY MI ILLIK

Az ivás néhány általános szabálya

- * Az ivásban még mértékletesebb légy, mint az evésben.
- * A leves előtt, leves evés közben, vagy olyankor, amikor étel van a szánkban, nem illik inni.
- * Ne pohárszámra öntsd magadba az innivalót, hanem igyál lassan, kortyolva.
- * Ne leheljünk a pohárba, és ne köhögjünk bele!
- * Akárki akármit is mond: az alkohol méreg. Ne szokj hozzá! Ne élj vele! Legyen erő benned ahhoz is, hogy megmondjad: „Nem iszom”.

Az első szexuális élmény pszichológiája

Az előző írásomban leírt kutatás eredményei azt mutatják, hogy a mai serdülők sokkal korábban alakítják ki első párkapcsolataikat, ezzel ellentétben az első szexuális tapasztalataikat valamenynyivel később szerzik meg. A korai párkapcsolatokról árukkodó adatok a felvilágosítás minél előbb történő, és tágabb körű szükségességére hívja fel a figyelmünket.

Az életünkben első alkalommal megtapasztalt dolgok igazán meghatározó jelleggel bírnak, legyen szó az első lépésekről, az első csókról, vagy az első szexuális élményről. Kiemelkedő szerepet töltenek be testi és lelki fejlődésünk szempontjából. Ami az első szexuális élményt illeti, legyen az fiú vagy lány, az első alkalom mindkét nem életében meghatározó pillanat, ami később pozitív vagy negatív élményként marad meg, ez pedig kétségtelenül rányomja a bélyegét a későbbi nemi életre. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban az amerikai Penn State Egyetem munkatársai a 17 és 19 év közötti fiatalok szexuális életét vizsgálták. Több száz fiatalat kérdeztek meg, és azok válaszaiból arra a következtetésre jutottak, hogy az első alkalom után a fiúk elégedettebbek lesznek a testükkel, a lányoknál viszont ez a kép inkább negatív irányba mozdul el. Ez a negatív kép pedig rossz hatással lehet a későbbi nemi életükre, és még a baráti kapcsolataikat is befolyásolhatja.

A fiatalok körében elterjedt, hogy gyakran túlságosan idealizálják az első alkalmat. A romantikus filmek, regények hatására ez a kép túl mesés alakot ölthet, és ilyen esetekben az esetleges csalódás is nagyobb. A múltkori kutatásban leírt pozitív adatok ellenére az is előfordulhat, hogy egyesek korábban szereznek szexuális tapasztalatot, amikor a kapcsolatuk vagy a saját személyiségük még nem elég érett. Ilyen esetben egészen váratlanul érheti az adott illetőt a dolog, hiszen lelkileg nincs még eléggé felkészülve erre a lépésre. Nemcsak a gondolatok, elvárások vannak hatással az első alkalomra, hanem a partner által betöltött szerep is fontos. Az első tapasztalatok esetében a partnerek felelőssége egyenlő, hiszen feszültség, kíváncsiság és persze félelem is jelentkezhet. Pont ezért mindketten egyaránt felelnek a másik testi és lelki állapotáért. Mindezek után egyértelművé válik, miért ennyire fontos a szexualitásról nyíltan beszélni. Fontos, hogy a túlidealizált képet reálissá alakítsuk, a tapasztalatlanságból eredő kérdésekre megfelelő választ adjunk. Ezt pedig úgy érthetjük el, ha felnőttként nyíltan tudunk beszélni a gyerekekkel, azok pedig bizalommal fordulhatnak hozzánk, bármilyen kételyről is legyen szó.

Kis Laura

Be tudod osztani az idődet?

- Kiderül, hogy pótórád lesz, pedig tanítás után vendéget vársz. Mit teszel?**
  - Átteszem a vendégséget későbbre.
  - Bepánikolok, így sem az órán nem tudok figyelni, sem a vendégség nem sikerül.
  - Azonnal összeírom a teendőket, ha ahhoz tartom magam, akkor minden sikerül.
- A barátnődnek születésnapja lesz. Mikor kezdesz el készülődni?**
  - Már hetekkel korábban figyelem, hogy mit szeretne.
  - Megkérem egy családtagomat, hogy vegyen neki valamit a nevemben.
  - Az ünnep napján kezdek el nézelődni a boltokban.
- Ha elkezd fájni a fogad...**
  - ...azonnal elmegyek az orvoshoz.
  - ...beveszek egy orvosságot, ha nagyon fáj, akkor elmegyek az orvoshoz.
  - ...amíg bírom, addig nem foglalkozok vele.
- Mikor látsz neki a házi feladatoknak?**
  - Amint hazaérek az iskolából.
  - Miután ettem és pihentem egyet.
  - Az utolsó pillanatban.
- Melyik mesehős a szimpatikusabb?**
  - A dolgos hangya.
  - A nyarat átmulató tücsök.
  - Mind a kettő szimpatikus.

Értékelés

Ha a legtöbb válasz a):

Irigylésre méltó, ahogy beosztod az idődet, a legtöbbben nem képesek erre. Így nyugodtan tudod élvezni a szabadidődet, nem kell szoronganod pihenés vagy sportolás közben amiatt, hogy még megoldandó feladataid vannak. Arra ügyelj, hogy ne ess túlzásokba, a katonai rendszeresség már nyomasztó tud lenni önmagadnak és családodnak is.

Ha a legtöbb válasz b):

Képtelen vagy időt szakítani még a legfontosabb feladataidra is, pedig már számtalanszor tapasztaltad, hogy a nagy kapkodásból nem születik semmi jó. Több dologba kezdesz bele egyszerre, mindig két-három feladatot akarsz egy időben elvégezni, de a sietség és a szervezetlenség miatt egyik sem sikerül tökéletesen. Legalább időnként vegyél erőt magadon, írd időbeosztást, és tartsd ahhoz magad! Meglátod, mennyivel könnyebben megy majd minden.

Ha a legtöbb válasz c):

Egyik legnagyobb mumusod a határidő. Úgy érzed, állandóan ott liheg a nyakadban, de ennek hatására legalább elvégzed feladataidat. Igaz, hogy az utolsó pillanatban mindig elkészülsz a munkáddal, de a kapkodás és a felkészülés hiánya miatt nem hozod ki magadból a legtöbbet. Ráadásul a megoldandó feladatok nem hagynak nyugton a szabadidődben sem, még szórakozás közben is ott motoszkálnak a gondolataidban.

Pattanás térkép

Ezt árulják el az arcod pattanásai az egészségről

A kínai orvoslás szerint az arcunk bizonyos részein levő pattanások különböző egészségügyi problémákra utalnak.

Homlok

Lehetséges okai: emésztési problémák, vékonybélproblémák, májműködés problémák, rendszertelen alvás, stressz, sok cukor, izzadás, sapka hordása, irritáló hajápolási termék.

Amit tehetsz ellene:

- Feküdj le idejében, és kelj fel korán, hogy az emésztőszerveid pihenni tudjanak!
- Igyál sok vizet!
- Mozogj minden nap!
- Fogyassz egészséges ételeket, rágd meg alaposan az ételt!
- Vigyázz a higiéniával (tisza haj és sapka)!

A jobb és bal oldali halánték

Lehetséges okai: csökkent nyirokkeringés, zsíros étel, epehólyag problémák, túl sok feldolgozott élelmiszer fogyasztása.

Amit tehetsz ellene:

- Fogyassz kevesebb gyorséttermi és egészségtelen ételt!
- Csökkentsd a zsírbevitelt!
- Fogyassz lédús zöldségeket és gyümölcsöket!

Szemöldök közötti rész

Lehetséges okai: gyenge szív, alkoholfogyasztás, dohányzás.

Amit tehetsz ellene:

- Rendszeres mérsékelt testmozgás, kerülj a megerőltető gyakorlatokat!
- Rendszeres alvás.
- Az alkohol és dohányzás kerülése.

Orr

Lehetséges okai: nem megfelelő étrend, székrekedés, puffadás, emésztőrendszeri zavar.

Amit tehetsz ellene:

- Fogyassz kevesebb fűszeres élelmiszert és húst!
- Ne fogyassz túl hideg vagy túl meleg élelmiszereket!
- Tartózkodj minél többet friss levegőn!
- Minden nap végezz testmozgást!
- Masszírozd az orr körüli területet!
- Gondoskodj a B-vitamin beviteléről!

Bal orca

Lehetséges okai: túlevés, májproblémák, gyomorproblémák, piszkos mobiltelefon, párna.

Amit tehetsz ellene:

- Étkezz megszokott időpontokban és ne egyél túl sokat!
- A máj éjjel 1 és 3 óra között a legerősebb, ekkor aludnod kell, délután 1 és 5 óra között pedig a leggyengébb, ezért a nehéz munkát reggel végezd!
- Figyelj a higiéniára, az arccal érintkező tárgyak legyenek tiszták!

Jobb orca

Lehetséges okai: tüdőproblémák, allergia, stressz, gyomorproblémák, sok cukorfogyasztás, piszkos mobiltelefon, párna, sminkcset.

Amit tehetsz ellene:

- Kerüld a gyorséttermi és feldolgozott ételeket!
- Kerüld azokat az ételeket, amelyek könnyen allergiát okoznak (tengeri ételek, mangó, eper)!
- Fogyassz kevesebb cukrot!

- Tartózkodj többet friss levegőn!
- A tüdő reggel 7 és 9 óra között a legerősebb, ilyenkor kell aerob edzést végezni.

Száj

Lehetséges okai: rendszertelen széklet, túl sok fűszeres vagy sült étel, nem megfelelő fogkrém.

Amit tehetsz ellene:

- Fogyassz minél több rostos élelmiszert!
- Egyél kevesebb fűszeres és sült ételt!
- Masszírozd a hasad az óramutatóval meg egyező irányban!
- Cseréld le a fogkrémedet!

Áll és környéke

Lehetséges okai: lefekvés előtti étkezés, hormonális vagy nőgyógyászati problémák, a veseműködés nincs egyensúlyban, az áll kézzel való babrálása, nem megfelelő fogkrém.

Amit tehetsz ellene:

- Lefekvés előtt legalább 3 órával étkezz!
- Fogyassz minél több friss zöldséget és gyümölcsöt!
- Pihenj minél többet!
- Mozogj naponta legalább 20 percet!
- Cseréld a fogkrémedet!

Amikor a kedvenc cipőd válik az ellenségeddé

A kamaszok lába folyamatos növekedésben és fejlődésben van, ami azt jelenti, hogy egy rosszul megválasztott cipő akadályozhatja a lábuk egészséges fejlődését, és ez akár élethossziglan tartó lábfej-, térd- és hátfájáshoz vezethet.

Kamaszkorban a csontok még nem olyan kemények, ezért könnyen deformálódhatnak, ha egy nem megfelelő formájú és méretű cipőbe próbálsz beletuszakolni lábadat.

Sokszor halljuk: „A szépségért meg kell szenvedni!” Ha azonban a kényelmetlen cipők miatt kialakuló bőrkeményedésekre, büttyökre és benőtt körmökre gondolunk, nem biztos, hogy megéri. És ezektől vannak még komolyabb és fájdalmasabb problémák is. Az egészségtelen cipők viselése következtében megváltozik a járásmód és a testtartás, ami kellemetlen térd-, csípő- és hátfájáshoz vezet.

A lányok még inkább ki vannak téve a veszélynek, közülük ugyanis nagyon sokan hordanak túl magas sarkú cipőket.

Maradj inkább egészséges!

Nem árt, ha tudod, milyen veszélyeket jelenthet a lábadra nézve egy egészségtelen cipő. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy azonnal ki kell dobnod a kedvenc lábbelidet, de ne hordj mindennap magas sarkú cipőt vagy balerinacipőt, különösen akkor, ha tudod, sokat fogsz gyalogolni.

– Ügyelj arra is, hogy az edzőcipődet mindig gondosan és erősen kösd meg!

– Amikor az üzletben felpróbálsz egy cipőt, mindig sétálj benne egy kicsit, hogy meglásd, úgy is kényelmes-e, lábfejed ugyanis hosszabb, amikor felállsz!

– Cipőt mindig a nap végén vásárolj, mert akkor a lábfejed hosszabb!

– Ügyelj arra, hogy próbáláskor mindkét lábadra felpróbáld a cipőt!

– Egyes ortopédusok ajánlása szerint a 3–5 cm magas sarkú cipők még nem egészségtelenek a lábra. Ajánlatos azonban, hogy minél kevesebb ideig hordj magas sarkú cipőt.

– Olyan cipőt válassz, melyben lábujjaid szabadon mozoghatnak. Szakértők szerint jobb olyan lábbelit viselni, melyek tartják a lábat (például fűzős vagy pántos cipő)!

Tizenöt tanács gazdik számára

Egy állat sok felelősséggel jár, és nemcsak sok boldogságot tud okozni, de a helytelen tartása gonddal is járhat.

1. Ne a kutya sétáltasson téged!

Tanítsd meg a kutyádat arra, hogyan kell a gazdi mellett sétálnia! Éreztesd vele, hogy te irányítasz! Rengeteg baleset adódik abból, hogy a kutya elhúzza, ellöki, eltolja, felborítja a gazdit azért, mert nincs jól megnevelve. Az ilyen fajta nevelés sok türelmet és kitartást igényel.

2. Nézd át a bundáját a kullancsok miatt!

A kutya és macska bundájába ugyanúgy belefúródhat a kullancs, amely Lyme-kórt is okozhat. A betegség az embereket is megfertőzheti. Ha kullancsot találsz, fordulj állatorvoshoz!

3. Vigyázz az ótvarral!

Az ótvar tünete a vöröses, gyűrű alakú bőrkürtés és a kopasz folt. Bárki, aki egy fertőzött háziállatot megsimogat, elkaphatja ezt a fertőzést. Amint észleled a házi kedvenceden a tüneteket, vidd el állatorvoshoz!

4. Nehogy férges legyen!

A fonálféreg egy élősködő, amely hányást, hasmenést és súlyos betegséget okozhat. Amikor egy fonálféreggel fertőzött állat a talajra vagy a homokba ürít, megfertőzi azt a fonálféreg petéjével. Amikor a gyerekek játszótéri homokozás közben a piszkos kezüket a szájukba veszik, a férgek bejuthatnak a szervezetükbe. Ezért sétáltatáskor mindig takarítsd fel a kutyád piszkát, és dobd ki a szemetesbe!

5. Ellenőrizd, hogy nincs-e bolha a bundájában!

Ha a kedvenced túl sokat vakarózik, az már gyanús lehet. Kérdezd meg az állatorvost, hogy mit ajánl a bolha elleni védekezésben!

6. Ivartalanítás

Rengeteg kutya és macska kerül ki az utcára, vagy altatják el, csak azért, mert nem kívánt alom tagja. Inkább legyen több ivartalanított állat, mint több kóbor vagy menhelyes kutya, macska.

7. Ne etesd túl!

A kutyák és macskák gyakran hajlamosak többet enni, mint amennyire szükségük van. Ha folyamatosan rendelkezésükre áll az élelem, előbb-utóbb elhíznak. Ennek elkerülése érdekében kövesd az állateledel címkéjén található utasítást, vagy kérj tanácsot az állatorvostól!

8. Ne hagyd ellustulni!

Az ellustult háziállat elhízhat, és hajlamosabb lehet a betegségekre. Fuss, gyalogolj, sétálj te is a kutyáddal együtt, így nemcsak a kutyáddal mozog, de te is egészségesebb leszel.

9. Olvass a testbeszédéből!

Ha azt gondolod, hogy a farokcsóválás mindig jó jel, akkor tévedsz. Figyeld a kutyusodat, tapasztald ki, hogy mikor mit csinál, és tanuld meg, hogy az egyes helyzetekben hogyan reagál!

10. Ne hagyd egyedül túl sokáig!

Egy kutya számára 8–10 óra egyedül túl sok. A magány depresszióssá, féltévé teheti a kutyát. Foglalkozz vele, amennyit csak tudsz!

11. Tanítsd meg viselkedni!

Meg kell tanítani neki, hogy ha felugrik a díványra, ha a karmát élesíti az ülőgarnitúrán, vagy ha rápisil a szőnyegre, az hiba. Légy következetes a szabályokkal kapcsolatban, és jutalmazd meg a kedvencedet a jó magaviseletéért!

12. Jelezd azonnal, ha rosszat tett!

Ha valami rossz dolgot csinált a kutyáddal vagy a macskáddal, akkor azonnal dorgáld meg, amikor még tudja, hogy miről van szó! A szidást ne hagyd későbbre, mert akkor már szegény állat nem fogja tudni, hogy mi rosszat tett!

13. Ne adj romlott ételt!

A megromlott élelmiszert, amit megtalálsz a hűtőben, dobd ki a szemébe! Ne add a kutyádnak vagy a macskádnak, mert hányást, súlyos remegést, görcsöt vagy halált okozhat.

14. Ne etesd evés közben az asztal alatt!

Ha az ételed maradékát oda szeretnéd adni neki, akkor az étkezés után menj távol az asztaltól, és a kutya tányérjába kapard bele az ételt!

15. Ne csak száraz eledelt adj!

A macska eleve nem iszik sok folyadékot, ha csak száraz eledelt adsz neki, azzal a kiszáradást és a húgyúti fertőzést kockáztatod. Ezért ajánlatos konzerv macskaeledelt is adni neki, aminek a 78 százaléka víz.

Szélforgó készítése

A szélforgókban az a nagyszerű, hogy lehet velük dekorálni, kiválóak például egy születésnap zsúrra, de egyszerűen futkosni vele is nagyon jó. Elkészíteni sem bonyolult.

Szükséges anyagok:

- mintás papír
- hurkapálca
- gombostű
- olló
- vonalzó

Elkészítés:

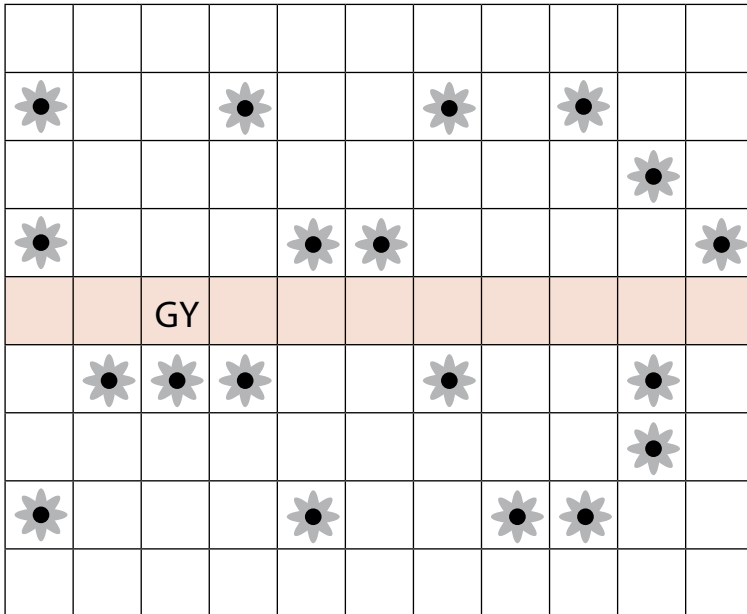
Vágj ki egy 10×10 cm-es négyzetet a mintás papírból, ezt hajtsd be a két átló mentén, hogy kinyitva X alakú hajtásnyomot kapj! A papír közepétől vonalzóval mérj le 2-2 cm-t az átlók mentén, ezt jelöld be! A behajtások mentén vágd be a papírt a jelölésig! Lyukassz ki minden 2. háromszögletű csücsköt, illetve a papír közepét! A kilyukasztott sarkakat tűzd gombostűvel egy hurkapálcára! Oda is ragaszthatod, hogy tovább tartson. A hurkapálcára tűzés csak akkor fog menni, ha a hurkapálca végét vízbe áztatod, és nagyon óvatosan lyukasztod ki, egyébként széttrörik a pálca. A hurkapálcára szúrhatod egy parafadugót, ebbe könnyű beleszúrni a gombostűt. Készen is van.

Jó szórakozást!

REJTVÉNY

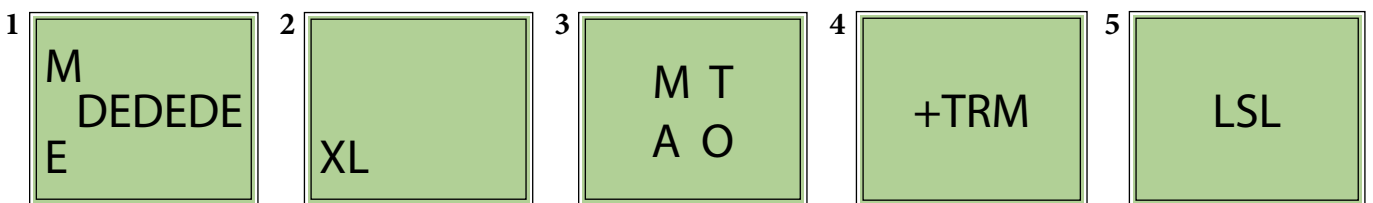
Berakós rejtvény

Tünde mamája megkérdezi a lányát:
 - No, kislányom, mit fogsz csinálni, ha ilyen nagy lesz, mint én?
 - ...
 A választ megtudod a rejtvényből, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: ÁR, ED, LE, LE, ON, RA, RA, RE, TÓ.
Hárombetűsek: ADÓ, AVA, CÉL, EST, FÉM, GEG, KÓD, NÓE, NER, RAK, TOM, VÉS.
Négybetűs: EBSO.
Ötbetűsek: ARATO, ASZAL, DEHOGY, INTER, ÚNÓTT.
Hétbetűs: ZSIBÁRU.
Kilencbetűsek: MACEDÓNUL, MAHAGÓNIA.
Tizenegy betűsek: BALTITENGER, MADAGASZKÁR.

Betűrejtvények

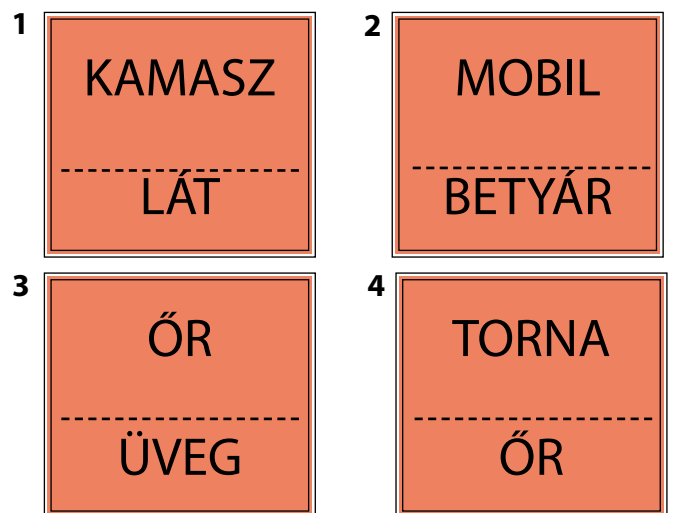
Szókihúzó

J	G	E	R	B	E	R	A
S	Á	F	R	Á	N	Y	K
A	S	Z	Ó	R	A	M	S
ZS	GY	Ö	M	N	O	Ú	C
U	N	GY	O	I	F	I	Á
R	✿	G	L	G	N	R	V
L	R	I	E	V	V	I	R
O	L	SZ	R	Á	G	SZ	Á

ÁRVÁCSKA   JÁZMIN   SÁFRÁNY
 GERBERA   LILIOM   SZEGFŰ
 ÍRISZ   ORGONA   ZSURLÓ

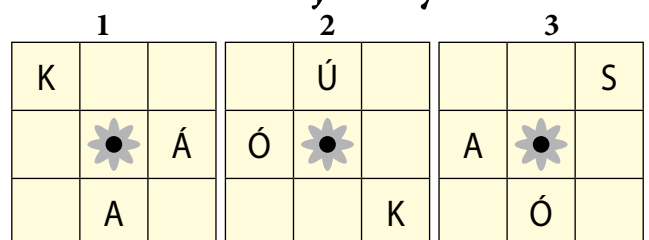
Húzd ki a betűhalmazokból a kilenc virág nevét. A tizedik virágnevet akkor kapod meg, ha összeolvasod a kimaradt betűket.

Ölelkező szavak

Keress olyan kifejezéseket, amelyekkel mind a felső, mind az alsó szóval értelmes szót alkothatsz!

Minirejtvények

A beírt betűk felhasználásával töltsd ki a rejtvényt, azaz vízszintesen és függőlegesen is írd be értelmes szavakat!

Animációs vagy rajzfilm?

A legtöbben szeretjük a rajzfilmeket, mégsem tudjuk megkülönböztetni a következő fogalmakat: animációs film, rajzfilm. Mit gondoltok, mi a különbség?

Íme, a szakirodalom alapján megkíséreljük vázolni:

Gusztáv (rajzfilm)

A **rajzfilm** olyan rajzok fényképezési reprodukálása, amikhez különböző technikákkal mozgást és hangot illesztenek. Az ötletet a rajz és filmkamera segítségével valósítják meg. A művész megrajzolja a cselekmény színterét és szereplőit mozgás közben. Ahhoz, hogy a moz-

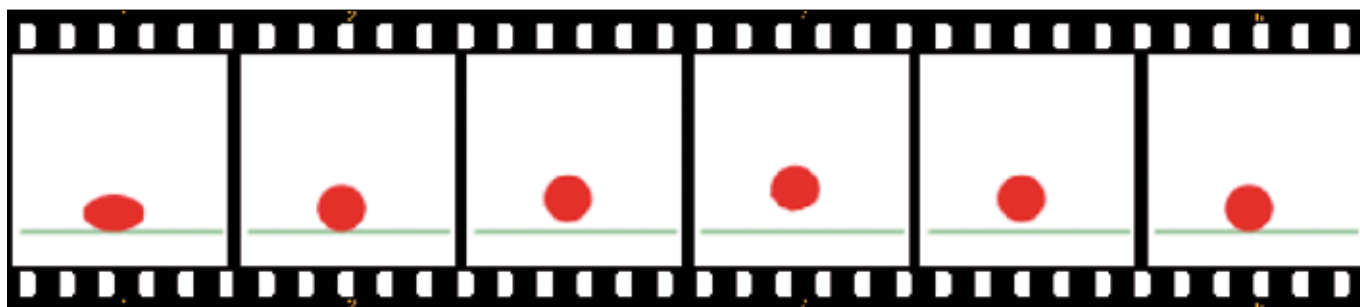
gás láthatóvá váljon, egy 24 rajzból álló sorozatot kell készíteni úgy, hogy minden következő rajzon a mozdulat másik mozzanata látszódjon. Ezután minden egyes rajzot kamerával rögzítenek, s így lesz a 24 rajzból valamilyen mozgás egy másodpercre. Míg a játékfilm és a dokumentumfilm készítője a valós térből rögzít élő mozgást, a rajzfilm szerzője rajzolja a teret és a mozgást is.

Az **animációs film**, mint hangos rajzfilm, a XX. század vívmánya. Benne emberi és más hangokat, zörejeket, zenét és képet kombinálnak, így modern kommunikációs eszköznek számít. A művész az animációs filmben teljesen kibontakozhat, hiszen általában ő a rendezője, a rajzolója, az animátora és a vágója is. A szerzőnek minden képkockát meg kell rendeznie a rajz által, s a film több kockája ad egy-egy jelenetet, azaz a sok-sok rajz lehel bele életet. Technika és képi világ szerint megkülönböztetünk rajzfilmet, bábfilmet, gyurmafilmet, árnyfilmet, kollázsfilmet, szénporfilmet, fotóanimációt, számítógépes animációt (két- és háromdimenziós), trükkfilmet, flash animációt... Ha érdekelnek a részletek, az interneten bőségesen találsz anyagot minderről, akár a Wikipédián is. Szintúgy kész alkotásokat, például a Mesek.tv, Mesefilmek.hu, Gyerekfilm.hu oldalakon.

Magyar legek

A hatvanas években indultak a mai nézőnek is ismerős sorozatok, mint a Gusztáv (több mint száz epizód készült belőle, a világ számos országában vetítették, sőt vetítik ma is), vagy az 1968-ban indult Mészga család. Ezek már a televízió térhódítását jelzik, csakúgy, mint Jankovics Marcell népszerű sorozata, a Magyar népmesék, vagy a Frakk, a macskák réme, a Kérem a következőt!. A fősorolt filmek mind-mind népszerűek lettek, ami a fantáziadús képi világnak, és a fanyar, mindenhol érvényes humornak köszönhető.

A sok sorozat és rövidfilm után 1973-ban készülhetett el az első egész estés magyar rajzfilm, a János vitéz, Jankovics Marcell alkotása. A másik korabeli siker a Lúdas Matyi volt, kevés filmet láttak annyian nálunk, mint Dargay Attila alkotását. A hetvenes-nyolcvanas években sok fesztiváldíjat nyert rövidfilm mellett több mint 20 egész estés film készült. Csak néhány a méltán sikeres művek közül: Vuk és Szaffi (Dargay Attila), Hány János (Richly Zsolt), Hófehér (Nepp József), Macskafogó (Ternovszky Béla) vagy a francia partnerrel készült Az idő urai.

Animáció hat képkockája. Ha gyors egymásutánban néznénk, akkor azt látnánk, hogy felpattan a labda

Minden idők legeredményesebb olimpikonjai

Az idei év a nyári olimpia éve, ezért nem árthat meg időről időre a világ legjobb sportolóival foglalkoznunk. Ezúttal megmutatjuk, kik azok a sportolók, akik nyolc vagy több olimpiai aranyérmet nyertek, azaz minden idők legeredményesebbjeivé, legjobbjáivá váltak.

H	Versenyző	Nemzet	Sportág	Olimpia	Típus	A	E	B	Össz.
1.	Michael Phelps	Egyesült Államok	úszás	2004–2012	nyári	18	2	2	22
2.	Larisa Latynyina	Szovjetunió	torna	1956–1964	nyári	9	5	4	18
3.	Paavo Nurmi	Finnország	atlétika	1920–1928	nyári	9	3	0	12
4.	Mark Spitz	Egyesült Államok	úszás	1968–1972	nyári	9	1	1	11
5.	Carl Lewis	Egyesült Államok	atlétika	1984–1996	nyári	9	1	0	10
6.	Bjørn Dæhlie	Norvégia	sífutás	1992–1998	téli	8	4	0	12
6.	Birgit Fischer	Németország	kajak-kenu	1980–2004	nyári	8	4	0	12
8.	Kató Szavao	Japán	torna	1968–1976	nyári	8	3	1	12
8.	Jenny Thompson	Egyesült Államok	úszás	1992–2004	nyári	8	3	1	12
10.	Matt Biondi	Egyesült Államok	úszás	1984–1992	nyári	8	2	1	11
11.	Ray Ewry	Egyesült Államok	atlétika	1900–1908	nyári	8	0	0	8

Móricka és a generális

A tanító néni nagy generálisokról tart előadást, aztán megkérdezi:

- Na gyerekek, ki tud mondani egy nagy német generálist?
  - General Hindenburg – feleli egy gyerek.
  - Jó. Hát franciát ki tud?
  - General Foch.
  - Helyes. Angolt?
  - General Haig.
  - Hát amerikaiit?
- Csak Móricka emeli az ujját:
- Halljuk, Móricka!
  - General Motors.

Szabadság-szobor

- Ugyebár a képen is láthatjátok, a New York-i Szabadság-szobor az egyik kezében könyvet tart, a másikban fáklyát. Ki tudja megmondani, mit jelképez a fáklya? Tessék, Móricka!

- Azt, hogy sötétben nem lehet olvasni.

A majmok és az áram

A tanár felelteti Mórickát:

- Móricka honnan jön az áram?
- Az őserdőből.
- Ezt miből gondolod?
- Amikor a múltkor elment az áram, apa azt mondta, már megint lekapcsolták az áramot ezek a majmok.

Maradjon is

- Édesanyám, mit rakják a tésztára?
- A fedőt, Móricka, hogy maradjon apádnak is.

Absztrakt

- Tudod, mi az absztrakt? – kérdi a tanár Mórickát.
- Igen. Amit nem lehet megfogni.
- Helyes. Mondj egy példát!
- Tüzes vas.

Piramis

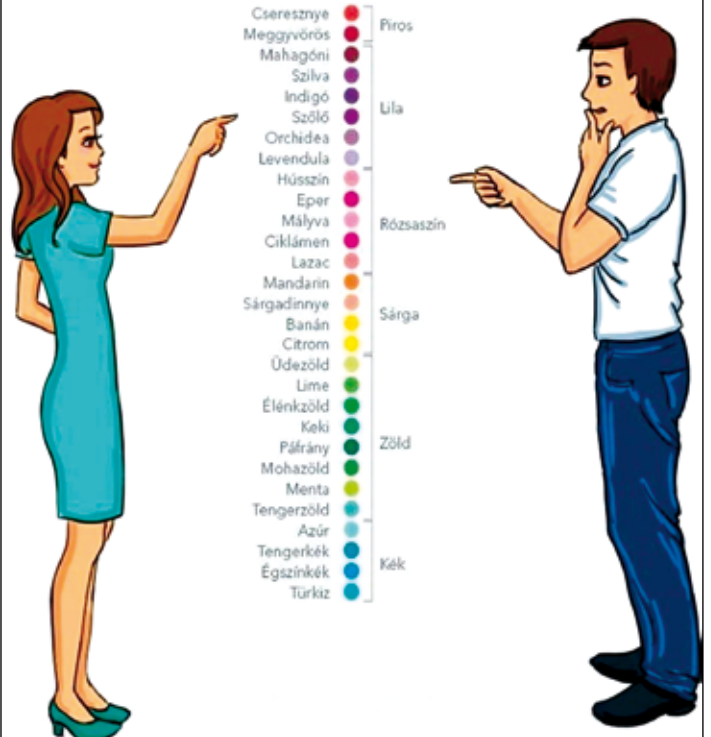
- Móricka, hogy hívják a kutyádat?
- Egyiptom.
- Miért éppen így?
- Mert minden szobában hagy egy piramist.

Medence

Móricka anyukája észreveszi, hogy a fiának egyre jobbak a jegyei. Mondja is:

- Móricka, hogy ha a jövő héten is ilyen jól tanulsz, kapsz egy medencét.
- Móricka a másik héten is jól tanult, megkapta a medencét. Az anyukája észreveszi, hogy milyen vígan ugrál a medencébe. Kimegy hozzá:
- Móricka, ha a jövő héten is ilyen jól tanulsz, kapsz a medencébe vizet is...

ÍGY LÁTJÁK A SZÍNEKET

- Mi lesz a tehén és a macska kereszteződéséből?

- ???

- Mú-mia.

*

- Mi lesz az ólomkatonából, ha átmegy rajta az úthenger?

- ???

- Lemezlovas.

*

- Mi az, csíkos, és indexel?

- ???

- Az Aquafresh megelőzi a fogszuvasodást.

*

- Mi lesz Hófehérből, ha megfogja a magasfeszültségű áramvezetékét?

- ???

- Hamupipóke.

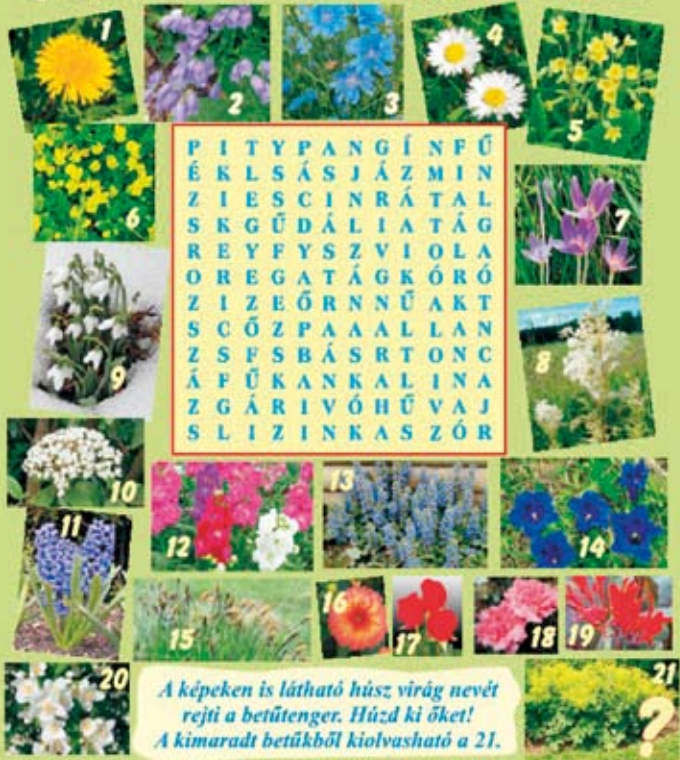
*

- Melyik rom ehető?

- A citrom.

VIRÁGOK TENGERE

P I T Y P A N G Í N F Ű
 É K L S Á S J Á Z M I N
 Z I E S C I N R Á T A L
 S K G Ű D Á L I A T Á G
 R E Y F Y S Z V I O L A
 O R E G A T Á G K Ó R Ó
 Z I Z E Ó R N N Ű A K T
 S C Ó S P A A A L L A N
 Z S F S B Á S R T O N C
 Á F Ű K A N K A L I N A
 Z G Á R I V Ó H Ű V A J
 S L I Z I N K A S Z Ó R

1. PITYPANG. 2. HARANGVIRÁG. 3. GATÁGKORÓ.
 4. SZÁSZORSZÉP. 5. KANKALIN. 6. LIZINKA. 7. KIKERIC.
 8. LEGYEZŐFŰ. 9. HÖVIRÁG. 10. BANGITA. 11. JÁCINT.
 12. VIOLA (2-szer). 13. INFŰ. 14. TÁRNICS. 15. SÁS.
 16. DÁLIA. 17. RÓZSA. 18. SZEGFŰ. 19. KANNA. 20. JÁZMIN.
 21. ?

A képeken is látható száz virág nevét rejtja a betűtenger. Húzd ki őket!
 A kimaradt betűkből kiolvasható a 21.

Csalafinta vadászat és halászat

A vadászat évezredek óta mindenütt a világon létkérdés, a férfiak fő foglalkozása volt. A modern világban már csak sport vagy úri kedvtelés. Hiába erősebb a medve, gyorsabb a szarvas, éberebb a nyúl, az eszével és egyre tökéletesebb fegyverével végül mégis az ember győz. Az íj, lándzsa, parittyta, tőr, csapda, háló, mérge, később a puská mellett a kutya és a sólyom segíti a vadászt.

Érdekeség: az Amazonas őserdejében élő indiánok fűvécsekből röptetik zsákmányukba a mérgezett tüskét. Az ókori Egyiptomban csalimadárral és hajítófával vadásztak a vízimadarakra.

A vizek a mai napig bőségesen kínálnak ételmet az embernek, aki hálóval, horoggal, szigonnyal, varsával fogja ki a halat, rákot, kagylót, s még százféle állatot. De az egészséges, finom falatokon túl a kagylók falán csillogó gyöngyházréteget és kincset érő gyöngyszemet is talál a halász.

Mit gondolsz, kik a magyar mondavilág leghíresebb vadásza? Melyek a legjobb vadászkutya? Ezekre a kérdésekre a jövő héten adunk választ.

Tudod-e?

A középkori uralkodóknak népük nem mindig adott hízelgő jelzőt. Így például a Kopasz Károly, Kövér Lajos vagy Földnélküli János elnevezések nem voltak éppen hízelgők viselőik számára.

A királynőket inkább megkímélték a sokszor gúnyos jelzőktől, de ez alól is van kivétel. Kis Pipin feleségének ugyanis a „nagy lábú” jelzőt adták, s így ez a királynő mint Nagylábú Berta szerepel a történelemben. Ezt a jelzőt nem tudta elhomályosítani az a körülmény sem, hogy a legnagyobb középkori uralkodók egyikének, Nagy Károly császárnak volt az anyja.

Napi fejtörő

Egy kosárban öt alma van. Az almákat úgy kell elosztani öt ember között, hogy mindenki kapjon egy almát, és a kosárban is maradjon egy. Hogyan csinálnád?

Megoldás: Egyik ember az almával együtt a kosarat is megkapja.

Vigyázz, becsapós!

a) Géza étlen-szomjan áll a csukott kamra előtt. Tudja, hogy van bent egy üveg ásványvíz, egy doboz narancslé, két zacskó keksz és három húskonzerv.

Vajon mit fog előbb kinyitni?

b) Egy sötét szobában egy petróleumlámpa és egy kályha van. A szobában egy férfi áll gyufával a kezében. Mit fog először meggyújtani?

c) Egy fán 16 veréb van. Egyet lelőttek, hány maradt a fán?

d) Ha 6 égő gyertyából 4-et eloltunk, hány gyertya marad meg?

e) Ki érkezett Münchenbe 1936. december 6-án?

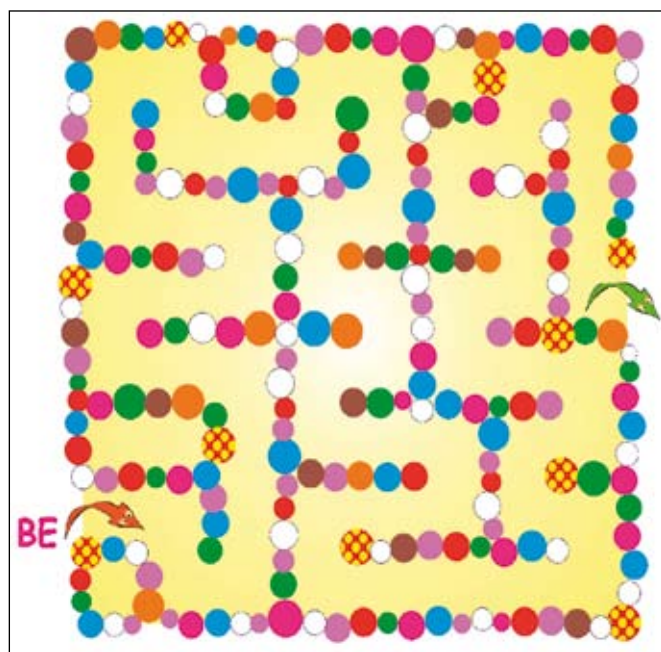
- Megoldás
 a) A kamra ajtaját.
 b) A gyufát.
 c) Egy sem, mert a dörrenésre mind elreppült.
 d) Négy, mert az a kettő, amit nem oltottunk el, elégett!
 e) A Mikulás.

Bátrabb-e a vakmerő a bátornál? A választ keresd meg a rejtett szövegben!

A vakmerő: nokav rem, men ajtál a tlyészev, men si ajdut im itegenyef.

A bátor: nogyan lój ajdut tim tatzákcok, sigém gáveleb a ebtet.

(Egy kis segítség: mindent szót olvass jobbról balra.)

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Nem volt könnyű megfejteni 12. számunk nyereménykérdését, hiszen alig-alig látunk a mai divatos ruházaton kívül mást, így a férfi zakót érintő kérdésünkkel igencsak a múltba kellett nézni. A képen látható ruhadarab, és egyúttal a helyes válasz nem más mint atilla, zsinóros mente, melyet a huszárok viseltek. A jellegzetes zsinóros magyar ruhadarabok (mente, dolmány, atilla) nemcsak a közép-európai nemességre voltak jellemzőek, de a XVIII-XIX. század folyamán a huszársággal együtt világszerte elterjedt. A combközépig vagy térdig érő, zsinórozott, álló gallérú kabátka Atilla hun királyról kapta nevét, akit egy 17. századi képeskönyvben hasonló formájú dományban ábrázoltak. Többet azt gondoltátok, hogy Kazinczy-ujjas kabátról van szó, ám annak felső kar részén különleges, díszített rátét van. Az atilla sokkal inkább hasonlít a bocskaira, melyet az utóbbi években mind többen választanak ünnepi alkalmakra, például esküvőre. A beküldők közül a szerencse ezúttal az **adai Bognár Odettre**, a Cseh Károly iskola hatodikosára mosolygott. Könyvjutalmát május elején postázzuk.

Következő kérdésünk a képen látható gerendagyakorlathoz kapcsolódik. Hogy hívjuk ezt a talajtornában is sűrűn alkalmazott gyakorlatot, amelyet akár a kertben is gyakorolhattok? A helyes választ mielőbb küldjétek be címünkre. Egy szerencsés olvasónk könyvjutalomban részesül. Jelentkezéseket **április 27-éig** fogadjuk levélcímünkön: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, vagy a **jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail** címen. A beküldőknek felhívjuk a figyelmét, hogy nevük mellett tüntessék fel osztályukat, iskolájuk nevét és lakcímüket. Köszönjük!

HEGYMÁSZÓK FIGYELEM! A Fruška gora vár

Asorrendben 39. Fruška gorai maratont a hétvégén, április 23-án és 24-én rendezik meg. A gyülekezés szombaton 9 órakor a popovici rajtvonalnál lesz. Az idén is több szakasz teljesítésével próbálkoznak az érdeklődők, 43 kilométeres távig nem, azon felül azonban a trka honlapon keresztül kellett bejelentkezni. Bővebb információt a www.fruskogorski-maraton.com honlapcímen lehet szerezni.

Ez a maraton a természet iránti szeretetet és a jó barátság szellemében fogant, s ennek jegyében rendezik meg 1978 óta. Rendkívül sokan keresik fel ez idő tájt a legkiterjedtebb vajdasági hegyet, többek között általános iskolai diákok is. Reméljük, az idén is így lesz.

Regatta a Dunán és a bácskai csatornákon

Nyolcadik alkalommal szervezik meg az idén nyáron a Vajdaság Vizei Regattát, egészen pontosan június 24-e és július 3-a között. A résztvevők csónakjaikkal és hajóikkal a Duna vajdasági szakaszán és a bácskai csatornákon vonulnak végig. Az útvonal Újvidéktől Petrőcön, Hódságon, Zomboron keresztül Bezdánig vezet, majd más vizeken és más települések érintésével tér vissza Újvidékre. A tíz nap alatt a regatta résztvevői mintegy 300 kilométernyi hajózható utat tesznek meg. Bezdánban megemlékeznek arról is, hogy a Ferenc-csatornán 160 évvel ezelőtt, 1856-ban megépült a Ferenc József-zsilip, melynek építésénél először használtak Európában vasbetont víz alatti építkezéshez.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belöldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com